

**Sinteza recomandărilor autorităților publice / băncilor licențiate și a altor părți consultate public
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008
privind reglementarea valutară (în continuare - proiectul)**

Nr. d/o	Prevederile din proiect ¹	Autorul recomandării	Recomandare	Concluzii /comentarii
1	2	3	4	5
1	1. Articolul 3:	BC „Moldindconbank” SA	La art.I pct.1 din proiect: Propunem de a introduce și de a defini la art.3. „Noțiuni de bază” următoarele noțiuni: - unitate de schimb valutar; - birou de schimb valutar; - cont de depozit de garanție (menționat la art.13 alin.(5) lit.e).	<u>Se acceptă parțial</u> La art.3 „Noțiuni de bază” din Legea privind reglementarea valutară (în continuare - LRV) sînt incluse și definite doar noțiunile de bază, care se utilizează cel mai frecvent în tot textul legii în cauză. Alte noțiuni și termeni juridici care se utilizează doar în anumite domenii (de exemplu, unități de schimb valutar) sînt stipulate în capitolele legii, care se referă la domeniile respective. Astfel, noțiunea de „unități de schimb valutar” a fost definită la art.41 alin.(2) din LRV prin indicarea operațiunilor care pot fi efectuate de către aceste unități și prin enumerarea exhaustivă a categoriilor de rezidenți care au dreptul de a efectua aceste operațiuni. În vederea expunerii mai explicite a termenului de „birou de schimb valutar” se propune: 1) la art.41 din LRV de a introduce un alineat nou, alin.(4 ¹), cu următorul cuprins: „(4 ¹) În sensul prezentei legi, biroul de schimb valutar al băncii licențiate reprezintă unul sau mai multe ghișee, deschise de către banca licențiată în cadrul sediului băncii, filialei sau oficiului secundar al filialei, prin care se efectuează operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice.” 2) la art.45, alin.(1) va avea următorul cuprins: „(1) Pe o adresă banca licențiată poate deschide unul sau mai multe birouri de schimb valutar și/sau instala unul sau mai multe aparate de schimb valutar.”
2		Ministerul Finanțelor	La art.I pct.1 din proiect: Dat fiind faptul ca proiectul prevede utilizarea unei noțiuni noi - „birou de schimb valutar”, considerăm că, completările la art.41 alin.(2) lit.a) din lege nu sunt suficiente în definirea acestei noțiuni, fiind astfel necesară completarea art.3 al legii prenotate cu noțiunea respectivă.	

¹ Varianta proiectului de lege transmisă spre avizare prin scrisoarea nr.10-01502/18/3112 din 24.10.2013

				<p>Semnificația termenului de „<i>cont de depozit de garanție</i>” urmează a fi interpretată și aplicată în contextul prevederilor din LRV în care se face referire la termenul în cauză, și anume:</p> <p>- art.13 alin.(1), în care la noțiunea de „<i>operațiuni în conturi curente și în conturi de depozit la instituții financiare</i>” sînt specificate tipurile de conturi care pot fi deschise (curente și de depozit) și entitățile unde se deschid aceste conturi (bănci și alte instituții financiare, care au dreptul de a atrage depozite la vedere și/sau la termen);</p> <p>- art.12 alin.(1), în care noțiunea de „<i>garanții</i>” include și depozitul de garanție, care reprezintă una din modalitățile /instrumentele prin care se garantează îndeplinirea obligațiilor contractuale ale debitorului față de creditor.</p> <p>Prevederile sus-menționate permit înțelegerea corectă a semnificației termenului de „<i>cont de depozit de garanție</i>”, fapt care nu necesită definirea acestuia.</p>
3	<p>1. Articolul 3: punctul 6) va avea următorul cuprins: „6) <i>instrumente de plată</i> – cambii, cecuri și alte instrumente de plată similare care reprezintă creanțe pecuniare față de emitenții acestora. Noțiunea în cauză nu include instrumentele de plată definite astfel de Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;”;</p>	BC „Moldova-Agroindbank” SA	<p>La art.I pct.1 din proiect: În scopul evitării confundării noțiunii „<i>instrument de plată</i>” utilizate în cadrul Legii nr. 62-XVI din 21.03.2008 și celei utilizate în cadrul Legii nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, propunem expunerea art.3 pct.6) în următoarea redacție: „6) <i>instrumente de plată – cambii, cecuri și alte instrumente de plată similare utilizate în cadrul operațiunilor cu numerar și care reprezintă creanțe pecuniare față de emitenții acestora.</i>” Introducerea sintagmei „<i>utilizate în cadrul operațiunilor cu numerar</i>” va exclude confundarea acestora cu instrumentele de plată definite în Legea nr.114 din 18.05.2012.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Instrumentele de plată definite de Legea cu privire la serviciile de plată și monedă electronică și de Legea privind reglementarea valutară pot fi utilizate în cadrul operațiunilor atît fără numerar cît și în numerar în limitele stabilite de legislație (de ex., la art.26 din LRV).</p>
4	<p>1. Articolul 3: .... la punctul 9): litera b) va avea următorul cuprins:</p>	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	<p>La art.I pct.1 din proiect: Completarea art.3 pct.9) lit.b) este vagă, deoarece urmează a fi expuse și profesiile care sunt practicate de persoanele fizice care au ca</p>	<p><u>Se acceptă parțial</u></p> <p>La art.3 punctul 9) din LRV: litera b) va avea următorul cuprins:</p>

	„b) persoane fizice care practică, conform legislației Republicii Moldova, anumite activități, cum ar fi deținători de patente de întreprinzător, întreprinzători individuali, gospodării țărănești, avocați, notari, executori judecătorești etc. (denumite în continuare <i>persoane fizice rezidente care practică o anumită activitate</i>);”;		scop obținerea venitului, în urma desfășurării căroră indiferent de scopul activității obțin venit, "(ex: traducătorii)". Astfel, considerăm oportun ca articolul sus-menționat de a fi adus în concordanță cu art.5 alin.(16) al Codului fiscal, care definește noțiunea de activitate de întreprinzător, afacere (business) - orice activitate conform legislației, cu excepția muncii efectuate în baza contractului (acordului) de muncă, desfășurată de către o persoană, având drept scop obținerea venitului, sau, în urma desfășurării căreia, indiferent de scopul activității, se obține venit.	„b) persoane fizice care practică, conform legislației Republicii Moldova, activitate de întreprinzător (cum ar fi deținători de patente de întreprinzător, întreprinzători individuali, gospodării țărănești), precum și activitate profesională independentă (cum ar fi avocații, notarii, executorii judecătorești etc.), denumite în continuare <i>persoane fizice rezidente care practică o anumită activitate</i> ;” Luând în considerare că legislația în vigoare a RM prevede dreptul persoanelor fizice de a practica activități de întreprinzător sub diferite forme (de exemplu, în baza patentei, întreprindere individuală) și activități profesionale în diferite domenii (de exemplu, în calitate de avocați, notari, medici, arhitecți) este imposibil de a stabili în Legea privind reglementarea valutară (și nu este obiectul acestei legi) a unei liste exhaustive a acestor activități, fapt care justifică utilizarea cuvântului prescurtat „etc.”, care semnifică că enumerarea poate fi continuată.
5		Ministerul Economiei	La art.I pct.1 din proiect: La art.3 pct.9) lit.b) – redacția propusă poartă un caracter netransparent, astfel cuvântul “etc.” urmează a fi exclus sau substituit cu activități concrete.	
6	1. Articolul 3: .... la punctul 9): litera f) se completează în final cu textul: „Noțiunea în cauză include și reprezentanțele permanente (definite astfel conform legislației fiscale a Republicii Moldova), care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova, ale nerezidenților specificați la pct.10) lit.c) și d)”;	Ministerul Economiei	La art.I pct.1 din proiect: La art.3 pct.9) lit.f) sintagma “ <i>legislației fiscale ale Republicii Moldova</i> ” urmează a fi înlocuită cu sintagma “ <i>articolului 5 din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.1997</i> ”.	<u>Nu se acceptă</u> La o eventuală modificare a Codului fiscal ar putea fi renumerotate articolele din acesta, fapt care ar necesita amendarea și a prevederilor respective din Legea privind reglementarea valutară.
7	1. Articolul 3: ... articolul se completează cu punctele 12) – 14) cu următorul cuprins:	BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.1 din proiect: Noțiunea de „ <i>cont de plăți</i> ” este mai largă și cuprinde în sine noțiunea de „ <i>cont bancar</i> ”, deoarece orice cont bancar poate fi concomitent	<u>Nu se acceptă</u> Potrivit explicațiilor Comisiei Europene în privința prevederilor directivei europene care reglementează

	<p>„ ... 14) <i>cont de plăți</i> – cont de plăți definit de Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.”.</p>		<p>și un cont de plăți, dar un cont de plăți deschis unui beneficiar al unui prestator de servicii de plăți nebancaar poate să nu fie un cont bancar, deși tehnic poate fi posibilă realizarea unificării acestora. Prin urmare, la art.3 alin.(14) se propune următoarea redacție a noțiunii de „<i>cont de plăți</i>”: „14) <i>cont de plăți - cont de plăți definit de Legea nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193 — 197,art.661), denumită în continuare — Legea nr.114 din 18.05.2012), care include și contul bancar ce se deschide la banca licențiată în calitatea acesteia de prestator de servicii de plată și de emitent de monedă electronică conform Legii nr.114 din 18 mai 2012, contul de plăți, deschis de către prestatorul de servicii de plată nebancaar rezident, precum și contul aferent monedei electronice, deschis de societatea emitentă de monedă electronică pe numele deținătorului de monedă electronică.</i>”.</p>	<p>prestarea serviciilor de plată, și anume referitoare la definiția noțiunii de „<i>cont de plăți</i>”, noțiunea în cauză acoperă toate conturile în cazul în care titularul poate plasa și retrage fonduri fără nicio intervenție suplimentară sau acord din partea prestatorului său de servicii de plată, cum ar fi conturile curente sau conturile de economii. Totodată, unele depozite la termen nu se includ în categoria conturilor de plăți, deoarece fondurile sunt primite și restituite de către prestatorul de servicii de plată, iar titularul depozitului, de regulă, nu are libertatea de a plasa fonduri suplimentare sau retrage fonduri în decursul termenului depozitului. Luând în considerare faptul că noțiunea de „<i>cont de plăți</i>” este obiectul de reglementare a Legii cu privire la serviciile de plată și monedă electronică, definirea mai detaliată a acesteia în LRV este inoportună. Utilizarea acestui termen în LRV se datorează faptului că legea în cauză stabilește anumite norme referitoare la efectuarea de către prestatorii de servicii de plată rezidenți a plăților /transferurilor în cadrul operațiunilor valutare.</p>
8	<p>2. Articolul 4: .... articolul se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins: „(9¹) În sensul prezentei legi, conturile care se deschid la băncile licențiate (conturile bancare) includ și conturile de plăți care se deschid la băncile licențiate în calitatea acestora de prestatori de servicii de plată și de emitenți de monedă electronică conform Legii nr.114 din 18 mai 2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.”;</p>	BC „Moldova-Agroindbank” SA	<p>La art.I pct.2) din proiect: Pornind de la propunerea privind noțiunea de „<i>cont de plăți</i>”, sugerăm excluderea alin.(9¹) din art.4.</p>	
9	3. Articolul 6:	BC „Eximbank – Gruppo Veneto	La art.I pct.3 din proiect:	Nu se acceptă

	<p>.... alineatul se completează cu punctul 4) cu următorul cuprins: „4) împrumuturilor /creditelor în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe.”; ...</p>	Banca” SA	<p>La art.6 alin.(6): Propunem ca regimul de notificare la BNM a împrumuturilor/creditelor primite de către rezidenți de la nerezidenți în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe să nu fie aplicat împrumuturilor /creditelor primite de băncile licențiate, luînd în considerare faptul că informația respectivă deja se prezintă de către bănci la BNM sub formă a două rapoarte, și anume: - Raportul privind împrumuturile /creditele aferente investițiilor directe în RM primite de către băncile licențiate; - Raportul privind efectuarea operațiunilor conform contractelor de împrumuturi/credite aferente investițiilor directe în RM primite de către băncile licențiate.</p>	Urmare aprobării proiectului de lege, BNM va modifica actele sale normative, astfel încît să se evite prezentarea dublă de către bănci a informației privind împrumuturile /creditele primite de la nerezidenți în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe.
10	<p>3. Articolul 6: ... articolul se completează cu alineatul (6¹) cu următorul cuprins: „(6¹) Prevederile alin.(6) nu se aplică în cazul în care suma împrumutului /creditului sau garanției primite nu depășește 50 000 de euro (sau echivalentul lor).”.</p>	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	<p>La art.I pct.3 din proiect: Potrivit modificărilor la art.6 din lege împrumuturile /creditele și garanțiile primite de rezidenți de la nerezidenți, a căror sumă nu depășește 50000 de euro (sau echivalentul lor) nu vor fi notificate la BNM. Considerăm că aceste operațiuni trebuie să fie supuse regimului de notificare, pentru a avea o evidență a obligațiilor ce derivă din operațiunile date, precum și pentru a putea efectua o analiză a pieței valutare interne a Republicii Moldova. Astfel, recomandăm de a exclude punctul dat din proiect.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Potrivit datelor deținute de BNM (conform situației din 31.12.2013), cota-parte a împrumuturilor /creditelor externe primite de rezidenți de la nerezidenți în sumă de pînă la 50000 dolari SUA (sau echivalentul lor), notificate la BNM, constituie circa 23% din numărul creditelor /împrumuturilor notificate, iar valoarea acestora (informația care este importantă pentru analiza pieței valutare interne) constituie circa 0,3% din suma împrumuturilor /creditelor notificate la BNM. Luînd în considerare statistica în cauză, neaplicarea regimului de notificare asupra angajamentelor externe menționate va permite de a diminua cheltuielile legate de notificarea și luarea la evidență a operațiunilor în cauză atât pentru BNM, cît și pentru rezidenții care urmează să notifice. Totodată, BNM, în baza informației aferente balanței de plăți raportate la BNM de către băncile licențiate, deține informația aferentă împrumuturilor /creditelor primite de rezidenți de la nerezidenți, fapt care va permite de a</p>

				efectua analiza pieței valutare interne a Republicii Moldova.
11		BC „Banca Socială” SA	<p>La art.I pct.3 din proiect: La art.6) alin.(6¹): Neaplicarea regimului de notificare asupra împrumuturilor /creditelor și garanțiilor primite de la nerezidenți a căror sume nu depășesc 50 mii de EURO (sau echivalentul lor) va mări numărul de contracte de credite/împrumuturi la sume mici. Cota parte a acestor credite /împrumuturi va crește de la 22% din numărul total de credite/împrumuturi notificate (datele BNM) până la aproximativ 40% - 50%.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Prevederile referitoare la neaplicarea regimului de notificare asupra împrumuturilor /creditelor /garanțiilor a căror sume nu depășesc 50 mii euro au drept scop diminuarea (atît pentru BNM cît și rezidenții pasibili de a notifica la BNM) cheltuielilor legate de notificarea și luarea la evidență a operațiunilor în cauză, ținînd cont de faptul că volumul acestor împrumuturi /credite /garanții este nesemnificativ (0,3% din total).</p> <p>La stabilirea anumitor norme juridice se ia în considerare prezumția că persoanele asupra cărora se aplică normele în cauză acționează cu bună- credință.</p> <p>De notat că și alte țări practică aplicarea regimului de notificare (înregistrare) la banca centrală a împrumuturilor /creditelor externe suma căroră depășește o anumită limită (de exemplu, în Republica Kazahstan limita este de 500 mii dolari SUA).</p>
12		BC „Moldova-Agroindbank” SA	<p>La art.I pct.3 din proiect: În cadrul acestui punct, art.6 din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 se completează cu alin.(6¹) prin care se menționează faptul că prevederile alin.(6) nu se aplică în cazul în care suma împrumutului/creditului sau garanției primite nu depășește 50 000 euro (sau echivalentul lor).</p> <p>În opinia noastră această prevedere poate fi inclusă în textul alin.(5) din cadrul art.6, fapt care ar simplifica percepția acestei prevederi. Prin urmare, se propune:</p> <p>a) excluderea alin.(6¹) din proiect; b) expunerea alin.(5) art.6 din Legea nr. 62-XVI din 21.03.2008 în următoarea redacție: <i>„(5) Asupra operațiunilor valutare de capital care implică intrarea capitalului în RM, în cazul primirii de către rezidenți de la nerezidenți a</i></p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Propunerea nu schimbă esența modificărilor operate la art.6 din LRV. În proiectul de lege amendamentele ce țin de liberalizarea unor operațiuni, de regulă, sînt expuse printr-o normă separată, fapt care corespunde și normelor de tehnică legislativă.</p>

			<p>împrumuturilor /creditelor și garanțiilor specificate la alin.(6) în sumă ce depășește 50 000 euro (sau echivalentul lor), va fi aplicat regimul de notificare, care are drept scop luarea la evidentă de către Banca Națională a Moldovei a obligațiilor care derivă din operațiunile menționate ca rezultat al notificării de către rezidenți a acestor operațiuni”.</p>	
13	4. Articolul 9:	Comisia Națională a Pieței Financiare	<p>La art.I pct.4 din proiect: Conform prevederilor art.6 din Legea nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital, unitățile de fond sînt titluri financiare de participare nematerializată sub formă de înscrieri făcute în conturi. Astfel, se propune ca în proiectul de Lege să fie inclusă următoarea modificare: la art.9 alin.(1) lit.c) cuvintele „și anume cu certificate de acțiuni” se substituie cu cuvintele „sub formă de”. Totodată, noțiunea de „certificat de acțiuni” se regăsește în Legea nr.1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni și se referă la acțiuni, dar nu la unități de fond.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>În funcție de modul de constituire a organismelor de plasament colectiv (OPC) (în calitate de companii investiționale sub formă de <u>societăți pe acțiuni</u> sau de fonduri de investiții, care activează în baza unui <u>contract de societate civilă</u>) unitățile OPC pot avea forma de acțiuni sau de unități de fond. În acest sens, Legea privind reglementarea valutară utilizează noțiunea generică de „unități ale organismelor de plasament colectiv” care include ambele tipuri de unități emise de OPC, ceea ce corespunde prevederilor Anexei I la Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), care reglementează mișcările de capital și prevede că OPC pot fi constituite ca fonduri comune de plasament colectiv administrate de societăți de management, ca unități trusturi sau ca societăți de investiții, fapt care presupune, în funcție de forma de constituire a OPC, emiterea de către acestea a diferitor titluri de natură participativă, cum ar fi acțiuni (care pot fi și în formă materializată, și anume certificate de acțiuni).</p> <p>De menționat că obiectul de reglementare al art.9 din LRV sînt nu doar instrumentele financiare emise de rezidenți conform legislației RM, dar și cele emise de nerezidenți conform legislației statului străin, care ar putea avea și alte forme decît cele stabilite de legislația RM.</p>
14	4. Articolul 9:	Comisia Națională a Pieței	<p>La art.I pct.4 din proiect:</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p>

		Financiare	Propunem ca art.9 alin.(5) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 să fie exclus, dat fiind faptul că, potrivit art.4 din Legea nr.171 din 11.07.2012, unitățile (titlurile) emise de organismele de plasament colectiv fac parte din categoriile de instrumente financiare, prin urmare prevederile art.9 alin.(5) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 se regăsesc în prevederile alin.(3) al aceluiași articol.	Prevederile art.9 din LRV sînt compatibile cu prevederile corespunzătoare din Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), care divizează operațiunile cu instrumente financiare în trei categorii, separînd operațiunile cu unități de plasament colectiv de operațiunile cu instrumentele financiare care se tranzacționează pe piața de capital și de operațiunile cu instrumentele financiare care se tranzacționează pe piața monetară.
15		Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.I pct.4 din proiect: Propunem ca art.9 alin.(8) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 să fie exclus pe motiv că prevederile art.9 alin.(6) și (7) sunt aplicabile și operațiunilor cu unități ale organismelor de plasament colectiv, argumentarea fiind similară excluderii art.9 alin.(5) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 expusă mai sus.	Reieșind din prevederile directivei menționate, în LRV operațiunile cu instrumentele financiare, de asemenea, sînt divizate în 3 tipuri, pentru fiecare tip fiind specificate operațiunile aferente (alin.(3), (4) și (5)). Alin.(8) din art.9 nu poate fi exclus, deoarece acesta stabilește regimul de efectuare a operațiunilor cu unitățile organismelor de plasament colectiv, acesta fiind similar regimului de efectuare a operațiunilor cu instrumente financiare care se tranzacționează pe piața de capital, reglementate la alin.(6) și (7).
16	4. Articolul 9: .... alineatele (11) și (12) vor avea următorul cuprins: „(11) Fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei pot fi efectuate operațiunile cu instrumente financiare specificate la alin.(6) - (10), în cazul în care suma operațiunii nu depășește 10000 de euro (sau echivalentul lor). (12) Băncile licențiate, precum și entitățile reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Pieței Financiare efectuează operațiuni cu instrumente financiare străine fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei.”.	BC „Banca de Economii” SA	La art.I pct.4 din proiect: Alin.(11) al art.9 este expus în redacție nouă, fiind limitată suma unor operațiuni care sunt efectuate fără autorizare din partea BNM. Limita respectivă se referă la operațiune fără a fi restricționat numărul de operațiuni cu o contraparte?	Comentarii Conform art.210 alin.(1) din Codul civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. Astfel, în cazul în care un act juridic (care, de regulă, are forma unui contract) stabilește drepturi și obligațiuni legate de efectuarea unei operațiuni cu instrumente financiare în sumă ce nu depășește 10000 de euro (sau echivalentul lor), operațiunea în cauză se efectuează fără autorizarea BNM.
17		BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.4 din proiect: Propunem de a expune alin.(12) art.9 în următoarea redacție:	Se acceptă

			„Băncile licențiate, precum și entitățile activitatea cărora este reglementată și supravegheată de către Comisia Națională a Pieței Financiare, efectuează operațiuni cu instrumente financiare străine fără autorizarea din partea Băncii Naționale a Moldovei.”.	
18	6. Articolul 12 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Prevederile alin.(3) nu se aplică în cazul în care suma garanției nu depășește 10 000 de euro (sau echivalentul lor).”.	BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.6 din proiect: Propunem: a) excluderea alin.(4) din art.12 al proiectului; b) expunerea alin.(3) art.12 din lege în următoarea redacție: „(3) Acordarea garanțiilor, în sume ce depășesc 10 000 euro (sau echivalentul lor), de către rezidenți în favoarea nerezidenților se efectuează cu autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei în cazul: a) acordării garanției de către rezident (altul decât banca licențiată) în favoarea nerezidentului la tranzacția dintre nerezidenți; b) acordării garanției de către rezident (altul decât banca licențiată) în favoarea nerezidentului sub formă de depozit de garanție.”.	<u>Nu se acceptă</u> Vezi argumentele expuse la pct.12 din Sinteză.
19	7. Articolul 13 alineatul (5): alineatul se completează cu literele e) și f) cu următorul cuprins: „e) deschiderii de către rezidenți a conturilor de depozit de garanție prevăzut la art.12 alin.(3) lit.b), în cazul în care suma garanției nu depășește 10 000 euro (sau echivalentul lor); f) deschiderii de către rezidenți a conturilor destinate efectuării operațiunilor ce țin de primirea împrumuturilor /creditelor /garanțiilor de la nerezidenți, în cazul în care suma împrumutului /creditului/garanției nu depășește 10 000 euro (sau echivalentul	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	La art.I pct.7 din proiect: Art.13 alin.(5) prevede că rezidenții deschid conturi destinate efectuării operațiunilor ce țin de primirea împrumuturilor /creditelor /garanțiilor de la nerezidenți, în cazul în care suma acestora nu depășește 10000 euro, fără autorizarea BNM. Justificarea autorului vis-a-vis de propunerea dată este una generală (volumul creditelor acordate de către băncile licențiate în favoarea nerezidenților este nesemnificativă – 4.9 mil. dolari SUA), nefiind în măsură să justifice din punct de vedere procedural oportunitatea acestei norme. În opinia noastră, astfel de operațiuni trebuie să fie monitorizate și supravegheate de BNM (autorizarea), pentru a nu admite careva riscuri de	<u>Nu se acceptă</u> Prevederile la care se face trimitere se referă la liberalizarea propusă aferentă unor operațiuni valutare de capital. În privința acestor operațiuni BNM promovează o politică prudentă orientată spre liberalizarea treptată a operațiunilor valutare supuse autorizării de BNM. Această abordare este în concordanță și cu angajamentele asumate de Republica Moldova în contextul Acordului de Asociere (ZLSAC) dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, care prevede liberalizarea circulației capitalurilor. Cu referire la neadmiterea riscurilor de corupție și de spălare a banilor de către companiile înregistrate în

	<p>lor).”.</p> <p>8. La articolul 15 alineatul (2) literele a) și b), cifra „1000” se substituie cu cifra „10000”.</p> <p>9. La articolul 16: alineatul (2) litera a), cifra „1000” se substituie cu cifra „10000”;</p> <p>17. Articolul 30: la alineatul (5), cuvântul „cu” se substituie cu cuvântul „fără”;</p> <p>22. Articolul 38 se completează cu litera d) cu următorul cuprins: „d) rezidenții, alții decât cei specificați la lit.a)-c), în cazul în care suma operațiunii de schimb valutar nu depășește 10 000 de euro (sau echivalentul lor).”.</p>		<p>corupție și spălare de bani de către companiile înregistrate în zonele off-shore. Recomandăm de analizat suplimentar necesitatea inițiativei date, întrucât în varianta propusă (ne referim la sumă de 10000 euro) ar putea apărea riscuri manageriale (lipsa unei evidențe clare a operațiunilor realizate și lipsa unei analize și prognoze economice în domeniul dat) și riscuri de corupție. Această obiecție este valabilă și pentru pct.8 (art.15 alin.(2) lit.a) și b)), pct.9 (art.16 alin.(2) lit.a)), pct.17 (art.30 alin.(5)), pct.22 (art.38).</p>	<p>zonele off-shore menționăm că în acest sens urmează a fi aplicate prevederile legislației din domeniul prevenirii și combaterii corupției, spălării banilor și finanțării terorismului.</p>
20	<p>8. La articolul 15 alineatul (2) literele a) și b), cifra „1000” se substituie cu cifra „10000”.</p>	<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal</p>	<p>La art.1 pct.8 din proiect:</p> <p>Avînd în vedere prevederile art.3 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, care definește noțiunile de date cu caracter personal și prelucrare a datelor cu caracter personal, raportate la chintesența sintagmei din proiect - „<i>operațiuni cu caracter personal</i>”, conținută în titlul art.15 (care, aparent, denaturează conținutul prevederilor enunțate supra), propunem ca aceasta să fie înlocuită cu sintagma „<i>operațiuni particulare</i>” cu menținerea acesteia pe tot parcursul textului actului legislativ.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Prevederile art.15 din LRV sînt compatibile cu prevederile corespunzătoare din Anexa nr.1 la Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), care, la pct.XI din Nomenclatorul mișcărilor de capital reglementează „<i>circulația capitalului cu caracter personal</i>”.</p> <p>Noțiunile definite în LRV se utilizează în sensul legii în cauză și nu pot fi confundate cu noțiunile utilizate în Legea privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>Suplimentar, de menționat că art.15 definește și reglementează <u>operațiunile valutare (și nu datele)</u> cu caracter personal.</p>
21	<p>9. La articolul 16: ...</p>	<p>BC „Moldova-Agroindbank” SA</p>	<p>La art.1 pct.9 din proiect: Propunem:</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p>

	la alineatul (3), alineatul al doilea devine alineatul (4); articolul se completează cu alineatele (5) – (7) cu următorul cuprins: „(5) Prevederile alin.(4) nu se aplică în cazul în care suma operațiunii nu depășește 10000 de euro (sau echivalentul lor).		a) excluderea alin.(5) din art.16 al proiectului; b) expunerea alin.(4) art.16 din lege în următoarea redacție: <i>„(4) Operațiunile specificate la alin.(1) lit.f), ce țin de transferurile, în sume ce depășesc 10 000 euro (sau echivalentul lor), efectuate de către rezidenți în favoarea nerezidenților ale mijloacelor bănești necesare pentru prestarea de către nerezidenți a serviciilor înainte de încheierea tranzacțiilor pentru realizarea cărora sînt destinate aceste mijloace bănești, se efectuează cu autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei.”.</i>	Vezi argumentele expuse la pct.12 din Sinteză.
22	11. La articolul 21 alineatul (2): la litera a ¹), textul „de activitatea ei” se substituie cu textul „nemijlocit de activitatea ei de asigurare, leasing, microfinanțare”;	Comisia Națională a Pieței Financiare	La art.I pct.11 din proiect: Pentru a introduce unele clarificări și în scopul delimitării operațiunilor ce țin de împrumuturile contractate și primite de către organizațiile de microfinanțare, companiile de leasing și asigurare relativ de operațiunile efectuate în cadrul serviciilor acordate persoanelor fizice și juridice, propunem ca la art.21 alin.(2) lit.a¹ din proiectul de Lege, textul „activitatea ei” se substituie cu textul „serviciile acordate în cadrul activității lor”.	<u>Se acceptă</u>
23	11. La articolul 21 alineatul (2): ... litera l) va avea următorul cuprins: „l) documentelor executorii eliberate/emise în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;”;	BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.11 din proiect: În scopul menținerii unei structuri logice de formulare a prevederilor art.21 din lege, propunem expunerea lit.l) alin.(2) din art.21 în următoarea redacție: <i>„l) emiterii /eliberării documentelor executorii în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;”.</i>	<u>Se acceptă</u>
24	13. La articolul 23:... alineatul (4): la litera c), textul „în străinătate” se	BC „Moldindconbank” SA	La art.I pct.13 din proiect: Propunem de a completa art.23 alin.(4) cu următoarele prevederi:	<u>Nu se acceptă</u> Prevederile propuse a fi introduse se regăsesc la lit.a)

	<p>substituie cu textul „la instituții financiare din străinătate”;</p> <p>alineatul se completează cu litera d) cu următorul cuprins:</p> <p>„d) dacă persoanele fizice respective au conturi deschise la instituții financiare din străinătate fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei în cazurile prevăzute la art.13 alin.(5) lit.b), e) și f).”;</p> <p>la alineatul (5), textul „deschise în străinătate conform legislației Republicii Moldova” se substituie cu textul „bancare /conturi de plăți deschise în străinătate”.</p>		<p><i>"e) călătoriilor peste hotare în sumă ce nu depășește 10.000 euro (sau echivalentul lor)."</i></p> <p>Notă: în prezent, persoana fizică în cazul călătoriilor peste hotare poate lua cu sine numerar în sumă de pînă la 10.000 euro fără careva restricții. Transferul sumei respective pe numele său în țara de destinație este o ieșire asemănătoare de bani, dar mai sigură pentru persoana fizică.</p>	<p>alin.(4) al art.23 care stabilește dreptul persoanelor fizice rezidente de a efectua transferuri din Republica Moldova în străinătate pe numele lor în cazul aflării temporare în străinătate, or, călătoriile peste hotare se fac în perioada aflării temporare în străinătate. De asemenea, pe lângă scoaterea din Republica Moldova a numerarului în monedă națională /valută străină și a cecurilor de călătorie în valută străină (fără prezentarea documentelor confirmative) în sumă ce nu depășește 10000 euro (sau echivalentul lor), persoana fizică poate utiliza cardul de plată, prin intermediul căruia poate efectua operațiuni în străinătate.</p>
25	<p>14. La articolul 25:</p> <p>alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Cazurile în care operațiunile valutare pot fi efectuate de către rezidenți și nerezidenți în numerar sau cu utilizarea cecurilor de călătorie în valută străină, inclusiv cazurile de depunere în/eliberare din conturile bancare/conturile de plăți ale acestora a numerarului în valută străină și în monedă națională și a cecurilor de călătorie în valută străină, sînt indicate la art.26.</p> <p>Limitele de utilizare a cardurilor de către rezidenți și nerezidenți în cadrul operațiunilor valutare sînt stabilite la art.27.</p> <p>(5) Mijloacele bănești obținute în cadrul operațiunilor valutare de către persoanele juridice rezidente (altele decît băncile licențiate, prestatorii de</p>	BC „Moldova-Agroindbank” SA	<p>La art.I pct.14 din proiect:</p> <p>La art.25 alin.(4) din lege după textul „art. 26” și „art. 27” propunem de completat cu sintagma „din prezenta Lege”.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Legea privind reglementarea valutară nu conține o astfel de sintagmă în cazul în care se fac trimiteri la alte prevederi din legea în cauză, aceasta fiind în corelare cu practica de aplicare în Republica Moldova a normelor de tehnică legislativă.</p>
26	<p>de depunere în/eliberare din conturile bancare/conturile de plăți ale acestora a numerarului în valută străină și în monedă națională și a cecurilor de călătorie în valută străină, sînt indicate la art.26.</p> <p>Limitele de utilizare a cardurilor de către rezidenți și nerezidenți în cadrul operațiunilor valutare sînt stabilite la art.27.</p> <p>(5) Mijloacele bănești obținute în cadrul operațiunilor valutare de către persoanele juridice rezidente (altele decît băncile licențiate, prestatorii de</p>	BC „Banca de Economii” SA	<p>La art.I pct.14 din proiect:</p> <p>La art.25 alin.(5), după sintagma "urmează a fi depuse/păstrate în conturile bancare și" propunem de completat cu textul „/sau”.</p>	<p><u>Se acceptă</u></p>

	servicii de plată nebancari rezidenți și casele de schimb valutar) și de către persoanele juridice nerezidente urmează a fi depuse /păstrate în conturile bancare și în conturile de plăți ale acestora.”;			
27	15. Articolul 26: .... după alineatul (1) se introduce alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) În cazurile indicate la alineatul (1) literele c), d) și e) suma unei operațiuni de primire a numerarului în valută străină /cecurilor de călătorie în valută străină nu poate depăși 5000 de euro (sau echivalentul lor).”;	BC „Comerțbank” SA	La art.I pct.15 din proiect: Conform art.26 alin.(1¹) , în cazurile indicate la alin.(1), lit.c) și d), suma unei operațiuni de primire a numerarului în valută străină nu poate depăși 5000 EUR sau echivalentul lor, ori nu este specificat dacă suma dată de 5000 de EUR este barem per contract sau per lună, sau per zi? Baremul dat de 5000 de EUR ar putea fi un impediment în aplicarea Legii nr.1466-XIII din 29.01.1998 cu privire la reglementarea repatrierii mijloacelor bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe, deoarece agentul economic, în calitate de exportator și importator, nu va putea să obțină conform legii menționate suma deplină aferentă exportului, respectiv importului de mărfuri și servicii.	Nu se acceptă Legea nr.1466-XIII din 29.01.1998 stabilește doar obligativitatea agenților economici rezidenți de a înregistra în conturile sale mijloacele bănești care provin din tranzacțiile economice externe, iar prevederile referitoare la utilizarea numerarului în cadrul operațiunilor valutare sînt obiectul de reglementare a Legii privind reglementarea valutară. Limitarea prevăzută la art.26 alin.(1 ¹) din LRV are drept scop susținerea eforturilor BNM și cele ale Guvernului îndreptate spre restrîngerea ariei de utilizare a numerarului și promovarea plăților fără numerar. Prevederile în cauză stabilesc o limită pentru o operațiune de primire a numerarului (și nu per contract /per lună /per zi), acestea avînd drept scop evitarea cheltuielilor aferente comisioanelor bancare legate de transferul de mijloace bănești în cazul tranzacțiilor de valoare nesemnificativă (în special a celor efectuate de întreprinzătorii mici). În cazul în care clientul efectuează consecutiv mai multe operațiuni de depunere a numerarului, banca licențiată urmează să examineze aceste operațiuni prin prisma legislației ce ține de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Operațiunile prin virament (fără numerar) sînt mai transparente, acestea oferind posibilitatea efectuării plăților și transferurilor respective fără prezența fizică în Republica Moldova a plătitorului.
28		BC „Banca Socială” SA	La art.I pct.15 din proiect: În cazul limitării sumei unei operațiuni de primire a numerarului în valută străină pînă la 5000 de EURO (sau echivalentul lor), conform art.26 alin.(1¹) , sumele mai mari de 5000 de EURO primite din exportul de mărfuri/servicii, returnarea avansului la importul de mărfuri/servicii se vor înregistra în contul clientului în baza documentului care confirmă împuternicirile persoanei fizice, care acționează în numele altei persoane cîteva zile la rînd. În cazul depunerii de numerar de către persoana fizică - nerezidentă în nume și din cont propriu a sumelor mai mari de 5000 de EURO (sau echivalentul lor) va fi nevoită să se afle în RM o	

			perioadă mai îndelungată.	
29	<p>15. Articolul 26: alineatul (1): litera n) va avea următorul cuprins: „n) primirii de la persoane fizice și eliberării în favoarea persoanelor fizice a numerarului potrivit documentelor executorii eliberate /emise în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;”;</p> <p>26. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins: „Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar (1) Aparat de schimb valutar reprezintă un dispozitiv automatizat de autodeservire care permite efectuarea operațiunilor de cumpărare/vînzare a numerarului în valută străină contra numerar în lei moldovenești conform cursului valutar afișat pe ecranul aparatului, cu eliberarea bonului fiscal <u>potrivit legislației Republicii Moldova.</u> (2) Aparatul de schimb valutar prin intermediul căruia se efectuează operațiuni de schimb valutar în numerar trebuie să corespundă cel puțin următoarelor condiții: ... e) să fie dotat astfel încît să fie asigurată identificarea clientului - persoanei fizice în cazurile stabilite de <u>legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</u> (cum ar fi incorporarea camerelor de luat vederi).</p>	Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.15 din proiect: Pentru asigurarea transparenței reglementării propuse la art.26 alin.(1) lit.n), se impune substituirea sintagmei “<i>cu prevederile legislației Republicii Moldova</i>” cu referințe exprese la actele normative concrete ce reglementează primirea și eliberarea numerarului persoanelor fizice. Obiecția este valabilă și pentru art.42¹ alin.(1), alin.(2) lit.e) și alin.(3) pct.2).</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Necesitatea utilizării referinței la „<i>legislația Republicii Moldova</i>” este dictată de faptul că anumite aspecte reflectate în Legea privind reglementarea valutară sînt /pot fi reglementate de mai multe acte legislative și/sau acte normative elaborate întru executarea actelor legislative în cauză (de ex., aspecte ce țin de eliberarea bonului fiscal, eliberarea /emiterea documentelor executorii, identificarea clientului în contextul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului), fapt care face imposibilă și irațională indicarea în Legea privind reglementarea valutară a referințelor exprese la actele normative concrete.</p>

	<p>(3) În cazul efectuării de către persoana fizică a operațiunii de schimb valutar prin aparatul de schimb valutar, acest aparat trebuie să asigure în regim automat:</p> <p>2) afișarea pe ecran, pînă la introducerea de către persoana fizică a numerarului, cel puțin a următoarei informații: denumirea și/sau codul valutei străine; suma monedei spre primire; suma monedei spre eliberare; cursul valutar aplicabil; suma comisionului, suma plății obligatorie <u>(care se percepe în conformitate cu legislația);</u></p>			
30	<p>16. La articolul 27, alineatele (3), (4) și (5) vor avea următorul cuprins: ...”(4) Pe teritoriul Republicii Moldova nu se admite retragerea de la bancomate a numerarului în valută străină prin intermediul cardurilor emise de către băncile licențiate și prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți, atașate la conturile bancare /conturile de plăți ale persoanelor juridice.”</p>	ÎM “Moldcell” S.A.	<p>La art.I pct.16 din proiect: Pornind de la faptul că “impactul social și economic al proiectului de Lege constă în eficientizarea funcționării pieței valutare ... la efectuarea de către rezidenți a operațiunilor valutare în sumă de pînă la 10000 euro”, considerăm că modificarea propusă la art.27 alin.(4) din proiectul de lege poate avea efect invers decît cel scontat asupra circulației valutei în societate. Restricția dată afectează în mod direct persoanele fizice, care la moment au această posibilitate și poate fi privită în societate ca o restricție de acces la propriile rezerve valutare. Această întrebare merită atenție deosebită, fiindcă pot fi compromise eforturile de a atrage fluxurile de remitențe prin intermediul operațiunilor bancare /serviciilor de plată nebankare din motivul că acceptarea de către societate a noilor prevederi poate deveni anevoios sau chiar zădărnici din start. Limitarea drepturilor beneficiarilor de servicii bancare în valută străină prin intermediul cardurilor poate fi tratată ca o lezare a drepturilor</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Prevederile expuse la art.27 alin.(4) din proiectul de lege:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilesc norme doar pentru operațiunile cu carduri ale persoanelor juridice și, prin urmare, nu limitează drepturile persoanelor fizice în privința retragerilor de numerar în valută străină prin intermediul cardurilor personale; - nu introduc o restricție nouă aferentă retragerii numerarului de valută străină pe teritoriul RM de către persoanele juridice, ci reduc acțiunea limitării existente pînă la imposibilitatea retragerii respective de la bancomate (fiind posibilă retragerea numerarului de valută străină, în cazurile prevăzute de lege, prin ghișeele băncilor licențiate și ale prestatorilor de servicii de plată nebankari rezidenți cu utilizarea cardurilor emise de aceștia); - aplică aceeași abordare în privința retragerii prin bancomate a numerarului în valută străină prin intermediul cardurilor ale persoanelor juridice emise atît de către băncile licențiate cît și de către prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți.

			și libertăților individuale ale cetățenilor, precum și majorarea gradului de imprevizibilitate al reglementărilor în domeniul bancar.	
31	19. Articolul 33: la alineatele (1) și (2) litera b), cuvintele „și cardurile” se exclud; la alineatul (5), textul „(cu excepția cardurilor)” se exclude.	BC „Victoriabank” SA	La art.I pct.19 din proiect: Cu referire la modificările operate la art.33: avînd în vedere că, cardul bancar este un instrument de plată prin virament și operațiunile de extragere a numerarului sunt deja reglementate de art.29 și 30 ale legii, nu considerăm oportună (binevenită) excluderea din art.33 a cuvintelor „carduri” și totodată ținem să vă informăm că nu toate cardurile bancare dispun de capacități tehnice de vizualizare a soldului contului.	<u>Nu se acceptă</u> Modificările la art.33 alin.(1), (2) și (5) din LRV au drept scop aducerea în concordanță a prevederilor respective cu definiția redactată (prin proiectul de lege) a noțiunii de „ <i>instrumente de plată</i> ”, care nu va include instrumentele de plată (inclusiv cardurile) definite de Legea nr.114 din 18.05.2013 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.
32		BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.19 din proiect: Art.33 alin.(1), (2) și (5). Nu este clar din ce considerente au fost excluse sintagmele „și cardurile” și „(cu excepția cardurilor)” din textul alin.(1), (2) și respectiv alin.(5), art.33.	
33	24. Articolul 41: alineatul (2): la litera a), textul „punctelor sale de schimb valutar (denumite în continuare <i>puncte de schimb valutar ale băncii licențiate</i>)” se substituie cu textul „birourilor sale de schimb valutar (denumite în continuare <i>birouri de schimb valutar ale băncii licențiate</i>) și/sau prin intermediul aparatelor de schimb valutar”; litera b) se completează în final cu	BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA	Art.I pct.24 din proiect: La art.41 alin.(2) lit.a) propunem ca noțiunea „ <i>punct de schimb valutar</i> ” să nu fie schimbată, deoarece ea va duce la timp și cheltuieli suplimentare pentru toate băncile comerciale (de exemplu: marketing, schimbarea normelor de reglementare ale băncii etc.). Propunem spre examinare în caz de necesitate, modificarea denumirii numai a punctelor de schimb valutar ale hotelurilor.	<u>Nu se acceptă</u> Punctul de schimb valutar al băncii licențiate, conform legislației bancare, reprezintă un oficiu secundar deschis în cadrul unei filiale a băncii, iar conform legislației valutare, acesta reprezintă totalitatea ghișeelor care activează atît în cadrul punctului de schimb valutar al băncii deschis în calitate de oficiu secundar, precum și în cadrul sediului sentral, unei filiale sau în cadrul unei agenții, cu scopul de a efectua operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice. În vederea evitării confuziei care apare în legătură cu faptul că atît legislația bancară cît și cea valutară

	<p>textul “prin ghișeele casei de schimb valutar/filialei acesteia și/sau prin intermediul aparatelor de schimb valutar”;</p> <p>la litera c), după cuvîntul „fizice” se introduce textul „contra monedei naționale”, iar în final litera se completează cu textul „și/sau prin intermediul aparatelor de schimb valutar”;</p>			<p>utilizează una și aceeași noțiune (punct de schimb valutar al băncii licențiate), dar cu sens diferit, substituirea în LRV a sintagmei ”<i>punct de schimb valutar al băncii licențiate</i>” cu sintagma ”<i>birou de schimb valutar al băncii licențiate</i>” o considerăm necesară.</p>
34		<p>Asociația Caselor de Schimb Valutar (aflată în proces de înregistrare la Ministerul Justiției)</p>	<p>La art.I pct.24 din proiect: Considerăm că este prea devreme pentru Republica Moldova de a efectua operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice <i>prin intermediul aparatelor de schimb valutar</i>. Acest fapt rezultă din numărul total anual de operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice. Ar fi binevenit de făcut un sondaj care ar arăta poziția persoanelor fizice de a schimba valuta la aparatele de schimb valutar. Mai mult ca atât modificarea propusă nu reglementează toate situațiile ce pot apărea la operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice prin intermediul aparatelor de schimb valutar (de ex.: dreptul clientului de a anula operațiunea de schimb valutar, cum ea se va efectua și la ce curs valutar în cazul în care el a fost modificat).</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Chestiunea privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice prin intermediul aparatelor de schimb valutar (în continuare - ASV) a fost abordată de bănci de mai multe ori. Admiterea efectuării operațiunilor de schimb valutar prin intermediul ASV va permite persoanelor fizice de a efectua operațiunile respective și în afară orelor de lucru ale ghișeelor unităților de schimb valutar (în continuare – USV), ceea ce este important în special pentru locurile unde există un flux permanent de persoane (de ex., vama, aeroport, gara) și prin urmare, necesitatea utilizării pe timp de noapte a acestor aparate este evidentă. De notat că proiectul de lege stabilește un șir de cerințe și condiții față de ASV menite să asigure protejarea intereselor persoanelor fizice care vor efectua operațiuni de schimb valutar. Totodată, în privința comentariilor pe marginea situațiilor care ar putea apărea la anularea operațiunilor de schimb valutar efectuate prin ASV de menționat că, ținînd cont de specificul de funcționare a ASV-urilor, prevederile proiectului de lege aferente anulării operațiunii în decursul termenului stabilit nu sunt aplicabile în cazul efectuării operațiunilor prin ASV (a se vedea art.42 alin.(9)).</p>
35	<p>24. Articolul 41: alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Băncile licențiate sînt obligate să</p>	<p>Ministerul Economiei</p>	<p>La art.I pct.24 din proiect: Art.41 alin.(5) care prevede că „<i>Modul și termenele de înștiințare, precum și documentele care se anexează la înștiințarea în cauză se</i></p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Prevederile art.41 alin.(5), art.44 alin.(3¹) și alin.(10) sînt în corespundere cu prevederile art.9 alin.(3) lit.q) din</p>

	<p>înștiințeze Banca Națională a Moldovei despre deschiderea birourilor de schimb valutar, programul de lucru ale birourilor respective, precum și despre instalarea aparatelor de schimb valutar. Modul și termenele de înștiințare, precum și documentele care se anexează la înștiințarea în cauză se stabilesc de Banca Națională a Moldovei.”;</p> <p>28. Articolul 44: articolul se completează cu alineatele (3¹) și (4¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Documentele care servesc drept dovadă a introducerii aporturilor bănești în capitalul social al caselor de schimb valutar /majorării capitalului social se stabilesc de Banca Națională a Moldovei.” ... alineatul (10) va avea următorul cuprins: „(10) Casa de schimb valutar efectuează prin ghișee operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice în încăperea care trebuie să corespundă cerințelor minime stabilite de Banca Națională a Moldovei. Cu astfel de încăperi urmează a fi asigurate toate filialele casei de schimb valutar. Aceste încăperi nu pot fi utilizate de către o altă casă de schimb valutar pentru desfășurarea activității sale.”;</p>		<p><i>stabilesc de Banca Națională a Moldovei”</i> contravine prevederilor art.9 alin.(3) lit.p) din Legea nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, care stabilește că doar prin lege organică se reglementează stabilirea normelor materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii (activității de întreprinzător), precum și de control asupra afacerii. Aceeași obiecție ține și de normele expuse la art.I pct.28 din proiect prin care art.44: - este completat cu alin.(3¹) care prevede că <i>„Documentele care servesc drept dovadă a introducerii aporturilor bănești în capitalul social al caselor de schimb valutar /majorării capitalului social se stabilesc de Banca Națională a Moldovei”;</i> - iar alin.(10) al articolului în cauză este expus în următoarea redacție: <i>„Casa de schimb valutar efectuează prin ghișee operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice în încăperea care trebuie să corespundă cerințelor minime stabilite de Banca Națională a Moldovei.”.</i></p>	<p>Legea privind actele legislative, care stabilesc că prin lege organică se reglementează și <i>„stabilirea limitelor de reglementare a activității de întreprinzător pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice”</i>. De asemenea, potrivit art.9 alin.(2¹) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, <i>„limitele de reglementare pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sînt stabilite, pentru fiecare caz aparte, prin legi”</i>. În acest context, scopul prevederilor din proiect indicate mai sus și este de a stabili limitele de stabilire/reglementare de către BNM în actele sale normative anumite aspecte secundare, tehnice (de ex., dreptul de a stabili modul și termenele de înștiințare de către bănci a BNM despre deschiderea birourilor sale de schimb valutar).</p>
36	<p>efectuează prin ghișee operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice în încăperea care trebuie să corespundă cerințelor minime stabilite de Banca Națională a Moldovei. Cu astfel de încăperi urmează a fi asigurate toate filialele casei de schimb valutar. Aceste încăperi nu pot fi utilizate de către o altă casă de schimb valutar pentru desfășurarea activității sale.”;</p>	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	<p>La art.I pct.24 din proiect: Propunem suplinirea art.41 cu alineatul (11), după cum urmează: <i>„Entitățile ce prestează servicii de schimb valutar, efectuează operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal ce vizează clienții precum și angajații proprii, în strictă conformitate cu legislația care reglementează domeniul protecției datelor cu caracter personal.”.</i></p>	<p>Se acceptă de principiu</p> <p>Art.41 va fi completat cu un alineat nou, (11), cu următorul cuprins: <i>„(11) Prelucrarea de către unitățile de schimb valutar a datelor cu caracter personal se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal, controlul asupra respectării căreia se efectuează de către organul de control al prelucrărilor de date cu caracter personal.”.</i></p>
37	<p>25. Articolul 42: la alineatul (2), litera a) va avea următorul cuprins: „a) copia de pe licența casei de schimb</p>	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	<p>La art.I pct.25 din proiect: Ținînd cont de prevederile art.12, 13, 14, 16, 17, 18, 23 și 28 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, propunem completarea art.42</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Normele referitoare la sistemele de evidență a datelor cu caracter personal gestionate de către operator (la care se</p>

	<p>valutar /hotelului, iar în cazul filialei casei de schimb valutar - copia de pe copia autorizată de pe licență. Copia respectivă se autentifică de administratorul casei de schimb valutar /hotelului sau de persoana împuternicită de către acesta. Afișarea de către banca licențiată a informației referitoare la dreptul de a desfășura activități financiare se efectuează conform prevederilor legislației ce reglementează activitatea băncilor;”;</p>		<p>alin.(2) cu lit.d)¹ și lit.d)², după cum urmează: <i>„d)¹ lista sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal gestionate de către entitate, înregistrate în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal”;</i> <i>„d)² drepturile subiecților de date cu caracter personal.”.</i></p>	<p>referă și unitățile de schimb valutar), precum și normele referitoare la drepturile subiecților cu caracter personal sînt specificate în Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal.</p>
--	--	--	---	---

<p>38</p>	<p>25. Articolul 42: ..... articolul se completează cu alineatele 6¹ și 6² cu următorul cuprins: „(6¹) Clientul unității de schimb valutar este în drept de a cere anularea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii, precum și după finalizarea acesteia - în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii de schimb valutar. Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la unitatea de schimb valutar a mijloacelor bănești și a bonului fiscal. (6²) Banca Națională a Moldovei este</p>	<p>BC „Banca Comercială Română Chișinău” SA</p>	<p>La art.I pct.25 din proiect: Alin.(6¹) din art.42 propunem de a-l <u>expune în următoare redacție:</u> <i>„(6¹) Clientul unității de schimb valutar este în drept de a cere anularea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii. Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la unitatea de schimb valutar a mijloacelor bănești și a bonului fiscal.”.</i> Drept temei servește faptul ca după finalizarea operațiunii este imposibil de anulat operațiunea, pentru ca intervine plata obligatorie de 0.1% în cazul cumpărării valutei și bonul fiscal este deja imprimat.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Alin.(6¹) din art.42 se expune în următoarea redacție: <i>„(6¹) Cu derogare de la prevederile art.749-752 din Codul civil, clientul unității de schimb valutar este în drept de a solicita revocarea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii, precum și în decurs de 30 minute după finalizarea acesteia dacă sunt respectate concomitent următoarele condiții:</i> <i>a) în perioada indicată cursul de cumpărare/vînzare al valutei străine cumpărate/vîndute nu a fost modificat;</i> <i>b) solicitarea de revocare se face în decursul programului de lucru al unității de schimb valutar.</i> <i>Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la unitatea de schimb valutar a mijloacelor bănești și a bonului de casă. Calcularea termenului de 30 minute se efectuează de la timpul indicat în bonul de casă.</i> <i>Revocarea operațiunii de schimb valutar după finalizarea acesteia se efectuează în baza cererii scrise a clientului, la care se anexează bonul de casă.”;</i> De asemenea, art.III alin.(2) pct.2) lit.b) din proiectul de lege se va completa cu următorul text: „, , precum și cerințele aferente revocării de către persoana fizică a operațiunii de schimb valutar în numerar după</p>
<p>39</p>	<p>în drept de a stabili cerințe menite să asigure transparența efectuării de către unitățile de schimb valutar a operațiunilor de schimb valutar cu clienții săi.”;</p>	<p>BC „Banca de Economii” SA</p>	<p>La art.I pct.25 din proiect: Propunem de a exclude alin.(6¹) din art.42. 1) Considerăm că introducerea dreptului consumatorului de a cere anularea operațiunii de schimb valutar în decurs de 30 minute de la finalizarea acesteia poate condiționa incidente și situații în care banca va fi pusă în imposibilitatea de a executa solicitările clienților (de ex., utilizarea mijloacelor bănești respective pentru</p>	

			<p>efectuarea altor tranzacții și respectiv indisponibilitatea fizică a unităților monetare respective pentru anularea operațiunilor; executarea solicitărilor clienților care efectuează operațiuni în ultimele 30 minute ale programului de lucru a punctului de schimb valutar etc.). Suplimentar, considerînd prevederea conform căreia pe parcursul programului de lucru poate fi modificat cursul de schimb valutar, ipotetic exista riscul că dreptul de a cere anularea operațiunii în decurs de 30 minute de la finalizarea acesteia poate avea scop speculativ. Informația referitoare la cursul de schimb, comisioane și taxe percepute este accesibilă clientului pînă la momentul efectuării operațiunii. Ținînd cont de cele menționate mai sus, considerăm oportună <u>excluderea din proiect a dreptului consumatorului de a cere anularea operațiunii de schimb valutar în decurs de 30 minute de la finalizarea acesteia.</u></p> <p>2) Dat fiind faptul că mașinile de casă și control cu memorie fiscală și modem GPRS incorporat asigură transportul de date prin rețelele mobile GSM direct la Inspectoratul Fiscal (IFS), anularea operațiunilor clientului ar crea situații de expediere a informațiilor eronate către IFS. Totodată, aceasta va duce la mărirea volumului de lucru și diminuarea calității acestuia, deoarece banca va fi obligată să respecte prevederile Scrisorii IFS nr.17-6/3-12/197- 1021 din 26.03.2008.</p> <p>3). Considerăm că introducerea dreptului clientului de a cere anularea operațiunii de schimb valutar va spori riscul operațional în activitatea punctelor de schimb valutar.</p>	<p><i>finalizarea acesteia”.</i></p>
40		BC „Moldova-Agroindbank” SA	<p>La art.I pct.25 din proiect: La alin.(6¹) din art.42 considerăm că includerea posibilității de anulare a operațiunii de schimb valutar <i>în decurs de 30 minute de la finalizarea</i></p>	

			<p>acesteia implică pentru unitatea de schimb valutar riscuri valutare și operaționale ca urmare a unor acțiuni frauduloase ce pot fi comise de către clientul unității de schimb valutar, inadmisibile pentru băncile licențiate, precum și pentru alți subiecți ce oferă servicii de schimb valutar. Prin urmare, <u>propunem</u> următoarele:</p> <p>a) <u>excluderea din textul alin.(6¹), art.42 a sintagmei</u> „cît și după finalizarea acesteia - în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii de schimb valutar”.</p> <p>sau</p> <p>b) <u>introducerea în textul art.42 a noțiunii de „perioadă de deservire la ghișeul unității de schimb valutar”</u> care ar cuprinde perioada în care clientul se află în încăperea unității de schimb valutar unde efectuează și finalizează operațiunea de schimb valutar, dar nu părăsește ghișeul acesteia. În acest mod, textul <u>alin.(6¹) art.42 poate fi expus în următoarea redacție:</u></p> <p>„(6¹) Clientul unității de schimb valutar este în drept de a cere anularea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii, precum după finalizarea acesteia în decursul perioadei de deservire la ghișeul unității de schimb valutar. Operațiunea de schimb valutar se consideră finalizată după primirea de către client de la unitatea de schimb valutar a mijloacelor bănești și a bonului fiscal.”</p>	
41		BC „Eximbank – Gruppo Veneto Bank” SA	<p>La art.I pct.25 din proiect:</p> <p>Cu referire la alin.(6¹) din art.42 menționăm că, este binecunoscut faptul că băncile, în scopul dirijării eficiente a riscului valutar, tind să mențină o poziție valutară deschisă echilibrată. Prin urmare, tranzacțiile de cumpărare a valutei (inclusiv prin USV) sunt echilibrate prin tranzacții de vânzare către clienți și/sau pe piața valutară interbancară. Acordarea clienților</p>	

			dreptului unilateral de a solicita anularea operațiunii de schimb valutar în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii lipsește banca de posibilitatea echilibrării operative a poziției valutare deschise și ne expune unui risc valutar sporit, ce este extrem de periculos în condițiile unei piețe cu volatilitate înaltă. Prin urmare, <i>nu considerăm oportun acordarea dreptului clienților de a cere anularea operațiunii de schimb valutar în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii în cauză.</i>
42	BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA	La art.I pct.25 din proiect: <u>Cu referire la art.42 alin.(6¹), propunem de exclus punctul? dat din proiect,</u> deoarece se pot crea numeroase situații speculative care vor fi în detrimentul băncii comerciale, astfel și următoarele dificultăți: - anularea tranzacției în aparatul de casă și în sistemul informațional al băncii va împiedica procesul de lucru continuu și va duce la reținerea deservirii altor clienți ce încalcă drepturile consumatorilor; - timp de 30 de minute anularea operațiunii poate să nu mai fie posibilă din cauza că valuta /MDL poate fi vândută / cumpărată în acest timp și în punctul de schimb valutar poate să nu mai fie suma necesară pentru anularea tranzacției; - reglarea poziției valutare; - diferențe de curs posibile la schimbarea cursului valutar în urma anulării tranzacției. În cazul imposibilității excluderii punctului dat, după cuvintele: „precum și după finalizarea acesteia” de a adăuga următorul text: „ în cazul când cursul de schimb valutar nu a fost modificat” și timpul anulării operațiunii să fie micșorat pînă la 5-10 minute.	
43	BC „ProCreditBank” SA	La art.I pct.25 din proiect:	

			<p>Banca are careva obiecții motivate la art.42 alin.(6¹), deoarece această modificare poate implica unele dificultăți în activitatea băncii, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea reală a poziției valutare a băncii, deoarece va fi imposibil de monitorizat timpul după efectuarea tranzacțiilor clienților. 2. Din momentul în care clientul a vândut /cumpărat o suma semnificativă, banca trebuie să întreprindă anumite măsuri (vinde /cumpăra altor clienți, bănci), ceea ce va afecta mult comportamentul băncii și acțiunile care trebuie să le întreprindă banca în asemenea cazuri. 3. Efectuarea operațiunii STORNO va fi destul de dificilă în aparatul de casă , căci de fiecare dată acestea trebuie să fie însoțite de explicațiile operatorului /casierului de ce a anulat operațiunea. Aceasta prevedere trebuie să fie în concordanță cu modificarea legislației fiscale. 4. La care curs de schimb se va restitui moneda națională /valuta străină în caz de anulare a operațiunii de schimb la solicitarea clientului, dacă în acest timp banca a modificat cursul de schimb? Din punctul de vedere al clientului - persoana fizică: 5. În perioadele de instabilitate pe piață clienții vor fi puși în situații dificile și foarte probabil că din lipsa de experiență în domeniul dat fiind în căutarea celui mai bun curs pînă în final vor suporta pierderi. 	
44		BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.	<p>La art.I pct.25 din proiect: <u>Solicităm revizuirea art.42 alin.(6¹), și anume posibilității de a anula operațiunea de schimb valutar timp de 30 minute după finalizarea acesteia.</u> Considerăm că alineatul dat impune banca la riscuri operaționale suplimentare, inclusiv</p>	

			posibilitatea comiterii fraudelor și necesita control aspru asupra acestor tranzacții.
45		BC „Energbank” SA	<p>La art.I pct.25 din proiect: Completarea art.42 cu alin.(6¹) cu oferirea dreptului clientului de a cere anularea operațiunii de schimb valutar în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii de schimb valutar implică următoarele riscuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - risc valutar, pe motiv că în perioada de timp menționată cursul de schimb poate suferi modificări; - risc de lichiditate, pe motiv că la solicitarea clientului de anulare a operațiunii în această perioadă de timp, filiala sau oficiul secundar poate să nu dispună de suma valutei vândută /cumpărată de client și solicitată spre returnare; - risc juridic, pe motiv că în cazul lipsei sumei valutei solicitate spre returnare de către client, acesta poate intenta acțiuni legale; - risc operațional, pe motiv că în lipsa unor prevederi clare privind procesul anulării și modul de evidență a operațiunilor anulate, pot apărea interpretări din partea diferitelor autorități naționale de resort cu aplicarea sancțiunilor. <p><u>Luînd în considerare cele menționate, considerăm necesară excluderea perioadei de anulare a operațiunii de 30 minute de la finalizarea acesteia.</u></p>
46		BC „Unibank” SA	<p>La art.I pct.25 din proiect: Nu se susține completarea art.42 cu alin.(6¹). În cazul în care va fi acceptată și va intra în vigoare propunerea menționată, la modul practic pot apărea situații când prevederea legală respectivă va servi pentru consumatori un motiv suplimentar pentru a-și exercita cu rea-credință dreptul de a cere unității de schimb valutar anularea operațiunii de schimb valutar.</p>

47		Asociația Caselor de Schimb Valutar (aflată în proces de înregistrare la Ministerul Justiției)	La art.I pct.25 din proiect: <u>Considerăm că nu este necesar de a modifica legea în sensul de a permite anularea operațiunii în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii de schimb valutar,</u> deoarece în practică se întâlnesc cazuri foarte puține când clientul solicită acest lucru. De asemenea acest lucru poate duce la imposibilitatea de a restitui suma de bani în cazul în care casa de schimb valutar în 30 minute a vândut suma cumpărată de la client, iar momentan nu dispune de valuta respectivă în casierie.	
48	25. Articolul 42: .... articolul se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins: „(9) Prevederile alin.(2)-(6 ¹) se aplică în cazul în care operațiunile de schimb valutar cu persoane fizice se efectuează prin ghișee.”.	BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.25 din proiect: La art.42 propunem completarea alin.(9) în final cu textul „ <i>unității de schimb valutar</i> ”.	<u>Se acceptă</u>
49	26. Legea se completează cu articolul 42 ¹ cu următorul cuprins: „Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar (1) Aparat de schimb valutar reprezintă un dispozitiv automatizat de autodeservire care permite efectuarea operațiunilor de cumpărare/vînzare a numerarului în valută străină contra numerar în lei moldovenești conform cursului valutar afișat pe ecranul aparatului, cu eliberarea bonului fiscal potrivit legislației Republicii Moldova.	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	La art.I pct.26 din proiect: Considerăm oportun de a completa art.42¹ alin.(1) cu sintagma " <i>Fiecare aparat de schimb valutar reprezintă o subdiviziune a unităților de schimb valutar.</i> ".	<u>Nu se acceptă</u> În sensul prevederilor legislației valutare nu este necesar de a stabili în Legea privind reglementarea valutară că fiecare aparat de schimb valutar reprezintă o subdiviziune a unității de schimb valutar.
50	un dispozitiv automatizat de autodeservire care permite efectuarea operațiunilor de cumpărare/vînzare a numerarului în valută străină contra numerar în lei moldovenești conform cursului valutar afișat pe ecranul aparatului, cu eliberarea bonului fiscal potrivit legislației Republicii Moldova.	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.26 din proiect: Considerăm necesară includerea în art.42¹ alin.(2) și a prevederii ce tine de indicarea pe ecranul aparatului de schimb valutar a mărimii comisionului perceput de acesta pentru efectuarea operațiunilor.	<u>Se acceptă</u> La art.42 ¹ alin.(3) pct.2) din proiect, textul " <i>suma comisionului, suma plății obligatorie</i> " se substituie cu textul " <i>mărimea și suma comisionului (dacă se aplică); precum și mărimea și suma plății obligatorie</i> ".
51	.... (3) În cazul efectuării de către persoana	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	La art.I pct.26 din proiect: La art.42¹ alin.(3) pct.2) după sintagma " <i>suma comisionului</i> " propunem de a introduce cuvîntul	

	fizică a operațiunii de schimb valutar prin aparatul de schimb valutar, acest aparat trebuie să asigure în regim automat:		„și”.	
52	2) afișarea pe ecran, până la introducerea de către persoana fizică a numerarului, cel puțin a următoarei informații: denumirea și/sau codul valutei străine; suma monedei spre primire; suma monedei spre eliberare; cursul valutar aplicabil; suma comisionului, suma plății obligatorii (care se percepe în conformitate cu legislația); .... 5) eliberarea bonului fiscal, care trebuie să includă informația prevăzută de legislație;	Ministerul Economiei	La art.I pct.26 din proiect: La art.42¹ alin.(3) pct.2) normele privind plățile obligatorii urmează a fi concretizate. Astfel, „suma plății obligatorii (care se percepe în conformitate cu legislația)” urmează a fi notificată la nivel de lege.	<u>Se acceptă</u> La art.42 ¹ alin.(3) pct.2) sintagma „(care se percepe în conformitate cu legislația)” se substituie cu sintagma „(care se percepe conform actelor legislative)”.
53	.... 5) eliberarea bonului fiscal, care trebuie să includă informația prevăzută de legislație; .... 7) eliberarea mijloacelor bănești în suma ce constituie echivalentul numerarului introdus în aparat.	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	La art.I pct.26 din proiect: La art.42¹ alin.(3) pct.5) considerăm oportun de a fi expus în următoarea redacție: „5) concomitent cu eliberarea bonului fiscal, care trebuie să includă informația prevăzută de legislație, eliberarea unei recipise care va conține informația afișată la ecran, conform punctului 2), aferent operațiunii deja acceptate (efectuate).”.	<u>Se acceptă de principiu</u> Pct.5) alin.(3) din art.42 ¹ se expune în următoarea redacție: „5) eliberarea bonului de casă, care trebuie să includă informația indicată la pct.2), precum și altă informație prevăzută de legislație;
54	7) eliberarea mijloacelor bănești în suma ce constituie echivalentul numerarului introdus în aparat.	BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.26 din proiect: La art.42¹ alin.(3) pct.7) propunem completarea în final cu textul „conform cursului de schimb valutar stabilit”.	<u>Se acceptă de principiu</u> Luând în considerare că potrivit art.42 ¹ alin.(3) pct.2) aparatul de schimb valutar trebuie să asigure afișarea pe ecran, în particular a informației referitoare la „cursul valutar aplicabil”, completarea propusă nu este necesară. Totodată, ținând cont de faptul că la efectuarea operațiunilor de schimb valutar (inclusiv prin intermediul ASV), unitățile de schimb valutar au dreptul de a percepe comisioane, precum și au obligația de a percepe anumite plăți obligatorii prevăzute de actele legislative, art.42¹ alin.(3) pct.7) va fi completat cu următorul text: „, cu deducerea sumei comisionului aplicabil, precum și a plăților obligatorii percepute conform actelor legislative”.

55	<p>26. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 42¹. Prevederi generale privind condițiile de utilizare a aparatelor de schimb valutar</p> <p>...</p> <p>(5) La discreția unității de schimb valutar (alta decât hotelul), prin intermediul unui aparat de schimb valutar pot fi efectuate fie operațiuni de cumpărare, fie operațiuni de vânzare sau ambele tipuri de operațiuni.”.</p>	<p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție</p>	<p>La art.I pct.26 din proiect:</p> <p>Propunem la art.42¹ alin.(5) de substituit sintagma „<i>discreția unității</i>” cu sintagma „<i>decizia unității</i>”, în vederea uniformizării acesteia cu limbajul normativ.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Propunerea nu schimbă esența prevederilor. Actele legislative în vigoare utilizează sintagma „<i>la discreția</i>”. Suplimentar, acceptarea propunerii ar putea fi înțeleasă în sensul că unitatea de schimb valutar va trebui să emită un document (decizie) în care ar reflecta tipul de operațiuni pe care intenționează să le efectueze prin intermediul aparatelor de schimb valutar. Considerăm că emiterea unui astfel de document nu trebuie să fie obligatorie în condițiile în care, în funcție de tipurile de operațiuni pe care le va efectua unitatea de schimb valutar prin aparatele de schimb valutar, pe ecranul acestora vor fi afișate cursurile operațiunilor respective.</p>
56	<p>27. Articolul 43:</p> <p>...</p> <p>articolul se completează cu alineatele (6¹), (8¹) și (8²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6¹) În cazul efectuării operațiunilor de schimb valutar prin intermediul aparatelor de schimb valutar, unitatea de schimb valutar poate stabili cursuri de cumpărare și vânzare diferite pentru fiecare aparat, acestea fiind afișate pe ecranul aparatului.”;</p> <p>...</p>	<p>Ministerul Economiei</p>	<p>La art.I pct.27 din proiect:</p> <p>La art.43 alin.(6¹) evidențiem necesitatea conformării proiectului cu art.20 lit.b) al Legii nr.780/2001 în partea ce tine de necesitatea fundamentării proiectului sub prisma efectelor economice urmare oferirii dreptului unității de schimb valutar de a stabili diferite cursuri de cumpărare și vânzare a valutei pentru fiecare aparat.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Normele expuse la art.43 alin.(6¹) sînt similare celor expuse la art.43 alin.(2) și alin.(6) care stipulează dreptul unității de schimb valutar (băncii licențiate și a casei de schimb valutar) de a stabili cursuri de cumpărare și vânzare diferite pentru fiecare birou de schimb valutar și, respectiv, pentru fiecare filială a casei de schimb valutar. Normele sus-menționate corespund principiilor economiei de piață și principiilor de bază ale concurenței, conform cărora prețurile se determină pe baza cererii și ofertei.</p>
57	<p>27. Articolul 43:</p> <p>...</p> <p>articolul se completează cu alineatele (6¹), (8¹) și (8²) cu următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>„(8¹) Cursurile de cumpărare/vînzare pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice ale dolarului SUA, euro, lirei sterline se stabilesc de către unitățile de schimb valutar cu două semne zecimale.</p>	<p>Ministerul Economiei</p>	<p>La art.I pct.27 din proiect:</p> <p>La art.43 alin.(8¹), avînd în vedere că cele mai solicitate tranzacții de cumpărare-vînzare a valutei străine sunt tranzacțiile efectuate cu leul românesc, rubla rusească și hrivna ucraineană, în vederea excluderii eventualelor fraude la stabilirea și aplicarea cursurilor de schimb valutar, propunem stabilirea cursurilor la valutele indicate cu două semne zecimale prin completarea după textul “<i>lirei sterline</i>” cu textul “<i>leului românesc, rublei rusești și hrivnei</i>”</p>	<p><u>Se acceptă parțial</u></p> <p>Propunerea se acceptă, cu excepția operațiunilor de schimb valutar ale rublei ruse.</p> <p>De notat că, cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusă se stabilește fără numere întregi (de ex., la data de 04.12.2013 - 0,3942 lei moldovenești). În cazul în care va fi prevăzută cerința de stabilire a cursului rublei ruse cu 2 semne zecimale, USV nu vor avea posibilitatea de a oferi clienților cursuri de cumpărare și vânzare competitive. În acest context, pentru rubla rusă</p>

	...		ucrainene”.	<p>se va prevedea că, cursurile de cumpărare/vânzare se stabilesc cu trei semne zecimale.</p> <p>Astfel, art.43 alin.(8¹) va avea următorul cuprins: <i>„(8¹) Cursurile de cumpărare/vânzare pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice ale dolarului SUA, euro, lirei sterline, leului românesc și hrivnei ucrainene se stabilesc de către unitățile de schimb valutar cu două semne zecimale, iar ale rublei ruse – cu trei semne zecimale.”.</i></p> <p>Suplimentar, în vederea asigurării protecției drepturilor consumatorilor și neadmiterii de către USV a manipulării clienților, în proiectul de lege va fi prevăzut dreptul BNM de a stipula în actele sale normative cerințe referitoare la modul de stabilire de către USV a cursurilor valutare și de afișare a acestora pe panoul de reclamă și pe ecranul aparatului de schimb valutar. Astfel, vor fi operate următoarele amendamente la art.43:</p> <p>1) alin.(14) se completează cu o litera c) cu următorul cuprins: <i>“c) să nu fie utilizate practici de afișare care induc în eroare clienții.”.</i></p> <p>2) articolul se completează cu alin.(17) avînd următorul cuprins: <i>„(17) În vederea asigurării protecției drepturilor clienților unităților de schimb valutar, Banca Națională a Moldovei este în drept de stabili cerințe suplimentare referitoare la modul de stabilire de către unitățile de schimb valutar a cursurilor de cumpărare /vânzare și de afișare a cursurilor valutare pe panoul de reclamă și pe ecranul aparatului de schimb valutar.”.</i></p>
58	<p>27. Articolul 43:</p> <p>...</p> <p>articolul se completează cu alineatele (6¹), (8¹) și (8²) cu următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>(8²) Unitatea de schimb valutar este în</p>	Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.27 din proiect:</p> <p>Art.43 alin.(8²), considerăm insuficient de argumentată oferirea dreptului unităților de schimb valutar de a modifica pe parcursul programului de lucru cursurile de vânzare și cumpărare, stabilite pentru operațiunile de schimb</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Propunerea de a acorda unităților de schimb valutar dreptul de a modifica pe parcursul programului de lucru cursurile valutare a fost abordată de Asociația Băncilor din Moldova de mai multe ori.</p>

	drept să modifice în decursul programului ei de lucru cursurile de cumpărare și vânzare stabilite pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoane fizice. Banca Națională a Moldovei este în drept de a stabili frecvența de modificare a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al unităților de schimb valutar.”;		valutar în numerar cu persoanele fizice, reieșind din riscurile posibile de monopolizare a pieței de către un grup restrâns de prestatori de servicii (băncile mari).	Acordarea acestui drept va duce la sporirea nivelului de concurență pe piața operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice. Eventualele situații de monopolizare vor putea fi evitate luând în considerare faptul că în ultimii ani în Republica Moldova a fost adoptată și este în dezvoltare continuă legislația în domeniul concurenței (care este compatibilă cu legislația UE). De menționat că, în privința operațiunilor de schimb valutar prin virament, posibilitatea de a modifica cursul valutar pe parcursul zile există demult. Proiectul de lege stabilește pentru USV dreptul și nu obligațiunea de a modifica cursurile valutare, fapt care va permite caselor de schimb valutar de a evita eventualele incomodități în activitatea lor. Dreptul expres de a modifica cursurile de cumpărare și vânzare este prevăzut și în legislația altor țări (de ex., Letonia, Kazahstan). În alte țări, cum ar fi România, legislația nu prevede în mod expres acest drept, dar nici nu conține restricții în privința modificării cursurilor valutare, fapt care semnifică că USV pot modifica cursurile valutare pe parcursul zilei.
59	articolul se completează cu alineatul (9 ¹) cu următorul cuprins: „(9 ¹) Unitatea de schimb valutar urmează să elaboreze și să dispună la momentul începerii activității de schimb valutar, precum și să implementeze proceduri interne care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare și/sau vânzare pentru operațiunile de schimb valutar cu persoane fizice (principiile /motivele de modificare a cursului valutar etc.).”;	Asociația Caselor de Schimb Valutar (aflată în proces de înregistrare la Ministerul Justiției)	La art.I pct.27 din proiect: Referitor la art.43 alin.(8²) , considerăm că nu este necesar de a permite caselor de schimb valutar modificarea în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare și vânzare stabilite pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice, deoarece aceasta ar duce la un dezechilibru pe piața de schimb valutar și ar crea incomodități inclusiv pentru consumatori.	
60		BC „Moldova-Agroindbank” SA	La art.I pct.27 din proiect: În scopul asigurării transparenței efectuării operațiunilor de schimb valutar cu persoane fizice propunem următoarele: a) excluderea din textul art.43 alin.(8²) a sintagmei „Banca Națională a Moldovei este în drept de a stabili frecvența de modificare a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al unităților de schimb valutar.”; b) completarea art.43 cu alin.(8³) cu următorul conținut: “(8 ³) În scopul asigurării transparenței efectuării de către unitățile de schimb valutar a operațiunilor de schimb valutar cu persoanele fizice, Banca Națională a Moldovei este în drept	<u>Nu se acceptă</u> Potrivit proiectului de lege, USV vor avea dreptul de a modifica în decursul programului de lucru cursurile de cumpărare /vânzare. Cu referire la BNM, proiectul de lege stabilește dreptul acesteia de a stabili frecvența de modificare a cursurilor de schimb valutar. Totodată, proiectul de lege stabilește (art.43 alin.(9 ¹)) obligativitatea USV de a elabora și de a implementa proceduri interne care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare/vânzare (principii, motive de modificare etc.). La elaborarea acestor proceduri urmează de a lua în considerare și alte prevederi legale aferente stabilirii cursurilor valutare (de ex., stabilirea cursurilor prin dispoziția administratorului, perfectarea acesteia

			<p><i>de a stabili frecvența și condiții /cerințe minime de modificare a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al unităților de schimb valutar."</i></p> <p>Totodată, solicităm elaborarea unor proceduri și descrierea detaliată a proceselor de modificare a cursurilor de schimb valutar (frecvența, condiții, cerințe etc.) în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.</p>	<p>conform cerințelor stabilite în Regulamentul privind unitățile de schimb valutar, afișarea informației referitoare la cursurile de schimb valutar la loc vizibil pînă la începerea efectuării operațiunilor de schimb valutar).</p> <p>De notat că, legislația examinată a altor țări care stabilește dreptul USV de a modifica cursurile valutare nu prevede obligativitatea băncii centrale de a stabili în actele sale normative modalitatea de modificare de către USV în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare/vânzare (principiile, motivele de modificare).</p> <p>Decizia USV de a folosi sau nu dreptul ce ține de modificarea pe parcursul programului de lucru a cursurilor valutare, principiile /motivele de modificare a cursurilor valutare, procesele de modificare în funcție de structura organizatorică și politicile interne ale USV, urmează a fi determinate /stabilite de fiecare USV de sine stătător în documentele sale interne.</p>
61		Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.27 din proiect:</p> <p>Referitor la art.43 alin.(9¹), nu susținem propunerea privind oferirea dreptului unităților de schimb valutar de a stabili de sine stătător procedurile care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursului de cumpărare /vânzare a valutei către persoanele fizice. Considerăm oportună elaborarea acestor norme de către Banca Națională a Moldovei.</p>	
62	<p>28. Articolul 44: alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Introducerea aporturilor bănești în capitalul social al casei de schimb valutar, inclusiv în cazul majorării capitalului social, se efectuează prin înregistrarea mijloacelor respective la conturile casei de schimb valutar /filialele acesteia deschise la băncile licențiate. Prevederea în cauză nu se aplică în cazul în care majorarea capitalului social al casei de schimb valutar se efectuează din contul profitului obținut de aceasta.”;</p> <p>31. Articolul 47: la alineatul (4): la litera c), cuvîntul „documentul” se</p>	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	<p>La art.I pct.28 din proiect:</p> <p>Conform modificărilor la art.44 alin.(3), introducerea aporturilor bănești în capitalul social al casei de schimb valutar, inclusiv în cazul majorării capitalului social, se efectuează prin înregistrarea „<i>mijloacelor respective</i>”, fără a stabili suma minimă a acestor mijloace bănești. Această normă este una discreționară, deoarece acordă dreptul BNM de a stabili suma în cauză la propria discreție, precum și modificarea acesteia. Considerăm că suma mijloacelor care urmează să fie asigurată de către casa de schimb valutar trebuie să fie prevăzută expres în lege, pentru a nu admite discreții din partea autorității responsabile (în funcție de interesul de grup sau individual). Această obiecție este valabilă și pentru art.I pct.31 (art.47 alin.(4) lit.c).</p>	<p>Comentarii</p> <p>Suma minimă a aporturilor bănești în capitalul social al casei de schimb valutar care vor constitui mijloacele bănești circulante destinate efectuării operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice este stabilită în mod expres la art.44 alin.(1) și (2), aceasta constituind 500000 lei, inclusiv pentru fiecare filială în parte.</p> <p>Prevederile art.44 alin.(3) stabilesc modalitatea de introducere a mijloacelor bănești în capitalul social, iar cele expuse la art.47 alin.(4) lit.c) se referă la documentele care confirmă existența mijloacelor bănești, indicate la art.44 alin.(2) din lege.</p>

	substituie cu textul „documente conform cerințelor stabilite de Banca Națională a Moldovei.”;			
63	28. Articolul 44: ... articolul se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins: „(11) În cadrul desfășurării activității de schimb valutar în numerar cu persoane fizice casa de schimb valutar este obligată să asigure, în modul stabilit de aceasta, integritatea mijloacelor bănești, securitatea personalului și a clienților acesteia.”.	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	La art.I pct.28 din proiect: La art.44 alin.(11) propunem înlocuirea sintagmei „ <i>securitatea personalului și a clienților acesteia</i> ” cu textul „ <i>securitatea personalului, clienților, precum și a datelor cu caracter personal ale acestora</i> ”.	<u>Nu se acceptă</u> Normele referitoare la asigurarea protecției și securității datelor cu caracter personal gestionate de către operator (la care se referă și unitățile de schimb valutar) sînt specificate în Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal, fapt care nu necesită dublarea acestora în LRV. Totodată, luînd în considerare că prevederile referitoare la asigurarea integrității mijloacelor bănești, securității personalului și a clienților unității de schimb valutar nu fac obiectul de reglementare al LRV, alin.(11) din art.44 se exclude.
64	29. Articolul 45: ... la alineatul (3) prima propoziție, cuvîntul „punctului” se substituie cu cuvîntul „biroului”, iar în final propoziția se completează cu textul „și despre instalarea aparatului de schimb valutar, cu anexarea dacă este cazul a documentelor corespunzătoare”.	Ministerul Economiei	La art.I pct.29 din proiect: La art.45 alin.(3) sintagma “ <i>documentelor corespunzătoare</i> ” poartă un caracter netransparent și abuziv și urmează a fi substituită cu norme certe.	<u>Se acceptă de principiu</u> La art.45 alin.(3) sintagma “ <i>documentelor corespunzătoare</i> ” se substituie cu textul “ <i>documentelor în datele cărora au survenit modificări</i> ”.
65	31. Articolul 47: ... la alineatul (2): ... litera i) va avea următorul cuprins: „i) cazierile judiciare eliberate de către autoritatea abilitată a Republicii Moldova pe numele asociaților	Ministerul Afacerilor Interne	La pct.31 din proiect: Cu privire la modificarea propusă la art.47 alin.(2) lit.i) din lege), atragem atenția că potrivit prevederilor ordinului MAI nr.253 din 31.07.2012, documentul oficial în care organele de poliție abilitate consemnează faptul prezenței înscrierilor în Registrul informației criminalistice și criminologice, luîndu-se în considerație	<u>Se acceptă</u> Modificările respective vor fi efectuate la art.47 alin.(2) lit.(i), alin.(4) lit.h), alin.(6) lit.e) și alin.(7).

<p>/acționarilor, administratorului, adjunctului acestuia și contabilului-șef, care confirmă că persoana nu este înscrisă în Registrul informației criminalistice și criminologice al Republicii Moldova. Pentru nerezidenți se prezintă suplimentar documente similare eliberate de statul respectiv, care confirmă că persoana nu are antecedente penale;”;</p> <p>la alineatul (4):</p> <p>...</p> <p>litera h) va avea următorul cuprins:</p> <p>„h) cazierul judiciar eliberat de către autoritatea abilitată a Republicii Moldova pe numele administratorului filialei și adjunctului acestuia, care confirmă că persoana nu este înscrisă în Registrul informației criminalistice și criminologice al Republicii Moldova. Pentru nerezidenți se prezintă suplimentar documente similare eliberate de statul respectiv, care confirmă că persoana nu are antecedente penale;”;</p> <p>la alineatul (6):</p> <p>...</p> <p>litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>„e) cazierul judiciar eliberat de către autoritatea abilitată a Republicii Moldova pe numele administratorului, adjunctului acestuia și al contabilului, responsabili pentru activitatea punctului de schimb valutar al hotelului, care confirmă că persoana nu este înscrisă în Registrul informației criminalistice și criminologice al Republicii Moldova. Pentru nerezidenți</p>		<p>stingerea antecedentelor penale și/sau aflarea persoanei sub urmărirea penală, care se eliberează la solicitarea electronică sau scrisă a titularului categoriei speciale de date cu caracter personal, este identificat prin noțiunea de <i>certificat de cazier judiciar</i>.</p> <p>În contextul modificării enunțate mai sus considerăm necesară substituirea noțiunii de cazier judiciar prin noțiunea de certificat de cazier judiciar.</p>	
--	--	--	--

	se prezintă suplimentar documente similare eliberate de statul respectiv, care confirmă că persoana nu are antecedente penale;”; ...			
66	<p>31. Articolul 47: ... la alineatul (2): litera a) va avea următorul cuprins: „a) decizia de înregistrare a casei de schimb valutar, eliberată de organul de stat abilitat cu dreptul de înregistrare de stat;”; ...</p> <p>litera c) va avea următorul cuprins: „c) extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice (eliberat cel mai târziu cu 2 luni înainte de data depunerii cererii) ce conține cel puțin informații privind denumirea, forma juridică de organizare, numărul de identificare de stat /codul fiscal, data înregistrării, sediul, administratorul, asociații, mărimea capitalului social, cota de participare a asociatului, genul de activitate a casei de schimb valutar. În cazul societății pe acțiuni se prezintă suplimentar extrasul din registrul acționarilor (eliberat cel mai târziu cu 2 luni înainte de data depunerii cererii);”;</p> <p>litera i) va avea următorul cuprins: „i) cazierile judiciare eliberate de către autoritatea abilitată a Republicii Moldova pe numele asociațiilor /acționarilor, administratorului, adjunctului acestuia și contabilului-șef, care confirmă că persoana nu este înscrisă în Registrul informației criminalistice și criminologice al Republicii Moldova. Pentru nerezidenți</p>	Ministerul Economiei	<p>La art.I pct.31 din proiect: Cu referire la modificările aduse art.47 alin.(2), lit.a), c) și i), care prevăd că pentru obținerea licenței persoanele trebuie să prezinte „<i>decizia de înregistrare a casei de schimb valutar, eliberată de organul de stat abilitat cu dreptul de înregistrare de stat; extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice (eliberat cel mai târziu cu 2 luni înainte de data depunerii cererii)....; cazierile judiciare eliberate de către autoritatea abilitată a Republicii Moldova... </i>”, este de menționat că, conform art.21 alin.(3) al Legii nr.161 din 22.07.2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător “<i>Autoritatea nu poate solicita acte confirmative în suportul informației declarate în cazul când această informație poate fi obținută direct sau indirect de autoritatea în cauză</i>”. Astfel, BNM fără implicarea agentului economic poate obține informația confirmativă prin interacțiunea electronică la bazele de date ale autorităților publice vizate.</p>	<p><u>Se acceptă de principiu</u></p> <p>Având în vedere că rațiunea Legii nr.161 din 22.07.2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător derivă din principiile prevăzute de Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (care exceptează genurile de activitate de pe piața financiară (bancară și nebancară) din domeniul lor de aplicare), eliberarea actelor permissive de către BNM nu se include în sfera de aplicare a Legii privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător.</p> <p>Totodată, proiectul este modificat astfel încât din procesul de licențiere a caselor de schimb valutar și hotelurilor este exclusă prezentarea deciziilor de înregistrare de stat și extraselor din registrele persoanelor juridice. Informația reflectată în aceste documente va fi indicată în cererea de eliberare a licenței, iar BNM, prin accesarea bazelor de date electronice ale registrelor de stat, va verifica informația.</p>

	se prezintă suplimentar documente similare eliberate de statul respectiv, care confirmă că persoana nu are antecedente penale;”;			
67	31. Articolul 47: la alineatul (2): ..... la alineatul (7) prima propoziție, textul „alin.(1)–(6)” se substituie cu textul „alin.(1)–(6 ¹)”, iar în final se completează cu textul „și a actelor de identitate /actelor de înregistrare ale asociațiilor /acționarilor, care se prezintă în copii autentificate de către administratorul casei de schimb valutar”;	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	La art.I pct.31 din proiect: În temeiul art.9 alin.(1) lit.m) al Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, precum și art.4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, propunem înlocuirea la art.47 alin.(2) lit.j) a sintagmei „se anexează actele de identitate”, cu sintagma „se anexează copia actului de identitate, preventiv luându-se măsuri în vederea neadmiterii colectării și prelucrării ulterioare a unui volum excesiv de date în raport cu scopul declarat la momentul colectării acestor date.”.	<u>Nu se acceptă</u> La art.47 alin.(2) din LRV sînt enumerate documentele care se anexează la cererea casei de schimb valutar pentru eliberarea licenței, iar modul de prezentare a documentelor în cauză la BNM este stabilit la art.47 alin.(7), potrivit căruia documentele pot fi depuse la BNM în original sau în copii, prezentîndu-se originalele pentru verificare. Cu referire la prelucrarea de către BNM a datelor cu caracter personal, consemnăm că, potrivit art.5 alin.(2) și (4) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM are dreptul de a prelucra datele cu caracter personal obținute în exercitarea atribuțiilor prevăzute de prezenta lege, iar prelucrarea datelor cu caracter personal obținute de către BNM se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.
68	31. Articolul 47: la alineatul (2): p) orice alte informații /documente prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.”; .... la alineatul (4): la litera c), cuvîntul „documentul” se substituie cu textul „documente conform cerințelor stabilite de Banca Națională a Moldovei.”. .... „l) orice alte informații /documente prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.”;	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	La art.I pct.31 din proiect: Art.47 alin.(2) lit.p) prevede că la cererea casei de schimb valutar privind eliberarea licenței se prezintă „orice alte informații /documente” prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei”. Aceasta este o cerință excesivă din partea băncii, întrucît i se acordă dreptul de a impune ad-hoc prin actele sale de activitate prezentarea unor documente care va fi dificil de obținut sau de realizat careva acțiuni de procedură. Prin urmare, propunem de prevăzut expres în lege documentele necesare pentru eliberarea licenței casei de schimb valutar, în vederea excluderii unor abuzuri sau discreții din partea responsabililor. Această obiecție este	<u>Se acceptă parțial</u> Prevederile art.47 alin.(2) lit.p), alin.(4) lit.c) și l) și alin.(6) lit.k) ale art.47 sînt în corespundere cu prevederile art.9 alin.(3) lit.q) din Legea privind actele legislative, care stabilesc că prin lege organică se reglementează și „stabilirea limitelor de reglementare a activității de întreprinzător pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice”. În acest context, scopul prevederilor din proiect indicate mai sus și este de a acorda BNM dreptul de a prevedea în mod expres în actele sale normative, prezentarea informațiilor /documentelor aferente licențierii unităților de schimb valutar sau notificării /autorizării operațiunilor valutare. BNM, în temeiul prevederilor

	.... la alineatul (6): k) orice alte informații /documente prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.”;		valabilă și pentru pct.31 (art.47 alin.(4) lit.c) și l), alin.(6) lit.k), pct.42 (art.58 alin.(8)) .	art.11 și 51 din Legea cu privire la BNM va realiza acest drept prin elaborarea și adoptarea actelor normative. Cu referire la obiecția expusă la art.58 , se acceptă excluderea alin.(8)
69	42. Articolul 58: (8) Pentru îndeplinirea atribuției sale de organ al controlului valutar, Banca Națională a Moldovei este în drept de a solicita prezentarea informațiilor și a documentelor suplimentare, altele decât cele prevăzute expres în actele normative care reglementează autorizarea /notificarea operațiunilor valutare sau licențierea unităților de schimb valutar, în cazul în care informațiile /documentele prezentate nu sunt suficiente pentru luarea deciziei definitive.”.	Ministerul Economiei	La art.I pct.31 din proiect: Considerăm abuzivă și lipsită de previzibilitate norma din art.47 alin.(2) lit.p) , care prevede obligativitatea de a prezenta și „ <i>orice alte informații /documente prevăzute de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei</i> ”. Necesitatea excluderii unor astfel de norme netransparente derivă și din faptul că potrivit modificărilor la art.48 unul din temeiurile de respingere a eliberării licenței este „ <i>nu au fost prezentate toate documentele prevăzute la art.47</i> ”. Astfel, constatăm că art.48 oferă dreptul de a respinge cererea de eliberare a licenței pentru neprezentarea unor documente indicate la art.47 care la rândul său nu stabilește clar și exhaustiv ce documente urmează a fi prezentate. De asemenea, prevederile art.47 alin.(4) lit.l) și alin.(6) lit.k) poartă un caracter netransparent și abuziv și urmează a fi substituite cu norme clare.	
70	34. La articolul 50 alineatul (2), textul „de 5 ani” se substituie cu cuvântul „nelimitat”.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	La art.I pct.34 din proiect: La art.50 alin.(2) propunem ca licența pentru activitatea de schimb valutar în numerar cu persoane fizice să nu se elibereze pe un „ <i>termen nelimitat</i> ”. Deși autorul în nota informativă referitor la inițiativa dată menționează că aceasta este ajustată la termenul de valabilitate a licențelor eliberate altor entități din sectorul financiar (bănci, companii de asigurări, asociații de economii și împrumut, societăți de plată, societăți de investiții etc.), considerăm că sfera de acțiune a acestor entități este mai vastă decât a activității unității de schimb valutar. Pentru astfel de activitate, în opinia noastră, este necesar de instituit un termen de valabilitate, în scopul supravegherii activității unităților de schimb	Nu se acceptă Suplimentar la motivele indicate în nota informativă la proiectul de lege, de menționat că BNM dispune de suficiente pîrghii pentru efectuarea unei supravegheri eficiente, în particular prin intermediul controlului valutar pe teren și din oficiu. Practica a arătat că termenul de 5 ani de valabilitate a licenței pentru activitatea de schimb valutar nu este un factor de îmbunătățire a supravegherii din partea BNM a activității unităților de schimb valutar. De notat că BNM, în calitatea sa de organ al controlului valutar, avînd în particular împuterniciri de aplicare a sancțiunilor, este în drept de a suspenda activitatea USV, de aplica amenzi, precum și de a retrage licența – în cazul în care USV nu respectă prevederile legislației

			valutar, motiv pentru care propunem de a menține norma în varianta în vigoare.	valutare. În sensul celor expuse, stabilirea unui termen nelimitat al licenței pentru activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor nu va afecta supravegherea adecvată a acestora și va contribui la reducerea cheltuielilor legate de procedura de prelungire a termenului de valabilitate a licențelor.
71	40. Articolul 56: ... articolul se completează cu alineatul (5 ¹) cu următorul cuprins: „(5 ¹) În situația unei crize financiare sistemice, definite astfel de organul național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice, suplimentar la măsurile de salvagardare menționate la alin.(5), Banca Națională a Moldovei, în consultare cu Guvernul, poate lua decizia de interzicere sau limitare a retragerilor de valută străină (în numerar și/sau fără numerar) din conturile în valută străină deschise la bănci licențiate, precum și din conturile de plăți în valută străină deschise la prestatorii de servicii de plată nebancari rezidenți, permițând retragerea doar a monedei naționale.”.	Ministerul Finanțelor	La art.I pct.40 din proiect: Cu referire la art.56 alin.(5¹) menționăm că legislația existentă nu prevede o definiție a noțiunii de „ <i>criză financiară sistemică</i> ”, nefiind cunoscute și determinate criteriile de apreciere a unei eventuale crize financiare sistemice, în cazul dat, evidențiindu-se necesitatea de a completa legislația în domeniul bancar și valutar prin definiția noțiunii respective, stabilind și criteriile de apreciere a crizei menționate. De altfel, prin Hotărârea Guvernului nr.449 din 02.06.2010, în vederea realizării unor acțiuni prompte în caz de șocuri financiare extraordinare, a fost creat Comitetul Național de Stabilitate Financiară printre atribuțiile căruia se regăsește gestionarea crizelor financiare extraordinare.	<u>Nu se acceptă</u> Definiția noțiunii de „ <i>criză financiară sistemică</i> ”, precum și reglementarea acestor crize (inclusiv crearea, funcțiile și atribuțiile organului național instituit pentru gestionarea crizelor financiare sistemice) nu poate fi obiectul legislației valutare, deoarece situații de criză financiară sistemică vizează nu doar domeniul valutar și sectorul bancar, dar și alte domenii aferente sectorului financiar. Legislația valutară poate să prevadă numai măsurile specifice domeniului dat, care se încadrează în setul de măsuri ce pot fi aplicate în cazul crizei financiare sistemice. De menționat că, ținând cont de practica europeană, la data de 02.06.2010, Guvernul Republicii Moldova a aprobat Hotărârea nr.449 cu privire la crearea Comitetului Național de Stabilitate Financiară (CNSF), în componența căruia au fost desemnați prim-ministrul, președintele Comisiei economie, buget și finanțe a Parlamentului, guvernatorul BNM, ministrul finanțelor, viceprim-ministru, ministrul economiei, președintele CNPF, secretarul general al Guvernului, directorul general executiv al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar. Potrivit prevederilor acestei hotărâri, definiția crizelor financiare sistemice ține de atribuțiile CNSF. De asemenea, în contextul experienței europene, la data de 28.02.2011, membrii comitetului sus-menționat au semnat Memorandumul de înțelegere privind menținerea stabilității financiare în Republica
72		ÎM “Moldcell” S.A.	La art.I pct.40 din proiect: Propunem ca art.56 alin.(5¹) să fie expus cu o detaliere mai amplă, fiindcă se aplică în situații de criză majoră. Conform Legii privind actele legislative, actul legislativ nu trebuie să permită tratarea echivocă a acestuia și trebuie să asigure previzibilitate în aplicare. Din acest considerent credem că normele care reglementează situațiile de criză financiară într-un stat ar trebui să răspundă la următoarele întrebări: - Cum și cine instituie organul național pentru gestionarea crizelor? Care sunt funcțiile și atribuțiile acestui organ? Ce decizii poate lua acest organ și care este caracterul legal al acestor	

			<p>decizii? Cum sunt luate deciziile și care este cvorumul necesar pentru a se lua decizie?</p> <p>- Conform acestui articol se operează cu noțiunea „crize financiare sistemice” care nu are o definiție sau o reglementare care ar oferi previzibilitatea a normei în partea ce ține de aplicarea acesteia, ceea ce contravine art.4 și art.19 al Legii privind actele legislative. Credem că este necesară aprobarea unei metodologii de determinare a unor crize financiare sistemice și gradele de risc ale acesteia în baza cărora se va decide măsurile care se aplică.</p>	<p>Moldova (publicat pe pagina web oficială a BNM), care stabilește că CNSF este un <u>organ de nivel înalt (național)</u> care își va asuma obligația și responsabilitatea generală de gestionare și abordare a crizei financiare sistemice. Potrivit memorandumului, principalele atribuții ale <u>CNSF</u> vizează, în particular, gestionarea crizelor financiare extraordinare, <u>definirea crizelor sistemice</u>, prezentarea propunerilor de politici și măsuri în scopul protejării depozitelor, capitalizarea și recapitalizarea băncilor etc.</p> <p>În partea ce se referă la definirea crizei financiare sistemice, memorandumul specifică că, criza financiară sistemică apare atunci când una sau mai multe instituții financiare au probleme destul de serioase cu un impact negativ semnificativ asupra economiei reale. În privința stabilității financiare memorandumul prevede că, stabilitatea financiară poate fi definită ca o situație în economie, caracterizată prin lipsa dezechilibrelor, ce ar putea cauza o corecție negativă a piețelor financiare, apariția unei crize financiare sistemice sau incapacitatea instituțiilor financiare de a menține efectuarea uniformă a operațiunilor financiare.</p> <p>De notat că pe pagina web oficială a Cancelariei de stat este publicat (18.07.2012) proiectul de lege privind Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară, care are drept scop crearea cadrului normativ necesar pentru cooperarea eficientă a tuturor instituțiilor publice responsabile de supravegherea sistemului financiar, având ca obiectiv coordonarea acțiunilor de prevenire și gestionare a șocurilor financiare extraordinare și de menținere a stabilității sistemului financiar național.</p>
73		ÎM “Moldcell” S.A.	<p>La art.I pct.40 din proiect:</p> <p>În art.56 alin.(5¹) se stabilește că BNM, în consultare cu Guvernul, poate lua decizia de interzicere sau limitare a retragerilor de valută străină. Întrebarea care apare este dacă BNM poate să adopte printr-o “decizie” unilaterală o</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Conform art.54 alin.(2) și (4) din Constituția RM, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, ...</p>

		<p>interdicție de gestionare a proprietății private a persoanei fizice și/sau juridice, drept garantat de Constituția RM?</p> <p>Acțiunile de interzicere sau limitare a retragerilor de valută străină (în numerar și/sau fără numerar) din conturile în valută străină deschise în băncile licențiate, întreprinse în cadrul crizei financiare sistemice, pot fi interpretate ca atentat al statului asupra dreptului de administrare a bunurilor proprietate privată. Faptul dat nu poate fi acceptat din motivul că limitarea respectivă duce, în anumite cazuri, la survenirea unor prejudicii materiale din nerealizarea unor contracte comerciale între agenții economici, precum și în cazul operațiunilor valutare în cadrul tranzacțiilor efectuate de persoanele fizice. Nu este clar care este scopul limitărilor date dacă, ori,? aceste acțiuni reprezintă o formă camuflată a intenției de expropriere a valutei în conturile persoanelor juridice și fizice. Pornind de la cele expuse mai sus, considerăm că reglementările cu privire la gestionarea situațiilor de criză trebuie să fie mai detaliate pentru a asigura transparența și previzibilitatea reglementărilor propuse.</p>	<p>bunăstării economice a țării, ordinii publice.... Restriângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.</p> <p>De menționat că, aplicarea măsurilor de salvagardare este în corelare cu practica internațională. Astfel, atît prevederile Acordului de Parteneriat și Cooperare, cît și Acordului de Asociere (ZLSAC) prevăd dreptul statului de a aplica măsuri de salvagardare în cazul în care circulația capitalului în/din RM cauzează sau poate cauza dificultăți serioase în promovarea politicii monetare și/sau valutare. De asemenea, prevederile art.56 din LRV sunt compatibile cu prevederile articolului 66 din capitolul 4 „Capitalurile și plățile” Titlul IV „Libera circulație a persoanelor, serviciilor și a capitalurilor” partea a treia „Politicile și acțiunile interne a Uniunii Europene” a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene.</p> <p>În sensul celor expuse, ținînd cont de competențele BNM, prin prevederile art.56 al LRV, BNM i s-a acordat dreptul de a lua decizia privind aplicarea măsurilor de salvagardare, în cazul nominalizat. Concomitent, au fost prevăzute limitele de reglementare. Astfel, măsurile de salvagardare vor fi aplicate în consultare cu Guvernul, cu informarea imediată a Parlamentului și doar pe parcursul unei perioade limitate (6 luni).</p>
74	BC "Mobiasbancă - Groupe Societe Generale" S.A.	<p>La art.I pct.40 din proiect:</p> <p>Considerăm prevederile art.56 alin.(5¹), și anume posibilitatea luării deciziei de a interzice sau limita retrageri de valută străină din conturile în valuta străină deschise la bănci licențiate, excesive. Articolul în cauză va avea un efect negativ asupra motivației investitorilor străini și partenerilor internaționali de a menține mijloace bănești pe conturile băncilor din Republica Moldova.</p>	<p>Măsurile de salvagardare menționate la art.56 alin.(5¹) au un caracter de excepționalitate, deoarece acestea pot fi aplicate doar în situația unei crize financiare sistemice, cînd retragerile masive de valută străină nu ar putea fi acoperite de bănci și BNM. De notat că măsurile de salvagardare menționate se referă la retragerile de valută străină, permițînd retragerea doar a monedei naționale.</p> <p>La luarea deciziei de aplicare a măsurilor de salvagardare se va ține cont că aceste măsuri pot fi aplicate tuturor sau unor anumite categorii de rezidenți și nerezidenți. În funcție de situație, BNM va aplica tot setul sau o parte de măsuri de salvagardare prevăzute de lege (principiu de proporționalitate).</p>
75	BC „Banca de Economii” SA	<p>La art.I pct.40 din proiect:</p> <p>Considerăm că este inadmisibilă interzicerea sau</p>	

			limitarea retragerilor de valută străină (în numerar și/sau fără numerar) din conturile în valută străină deschise la băncile licențiate.	
76		BC „Banca de Economii” SA	La art.I pct.40 din proiect: Considerăm oportun de a completa art.56 alin.(5¹) cu prevederea ce ar permite retragerea în numerar și/sau fără numerar (din conturile în valută străină deschise la băncile licențiate) a valutei străine prin convertirea acesteia în monedă națională.	<u>Nu se acceptă</u> În cazul în care clientul, avînd cont în valută străină intenționează în final să utilizeze mijloacele bănești în monedă națională, operațiunea în cauză poate fi efectuată doar prin convertirea valutei străine în moneda națională, fapt ce nu necesită o precizare.
77	42. Articolul 58: alineatul (1): alineatul se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „g) Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.”;	BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA	La art.I pct.42 din proiect: Cu referire la art.58 alin.(1) lit.g) , considerăm că majorarea numărului organelor controlului valutar nu este justificată, deoarece băncile comerciale sunt destul de reglementate și controlate.	<u>Nu se acceptă</u> În corespundere cu prevederile art.58 alin.(4) din LRV, ministerul în cauză va efectua controlul valutar asupra respectării legislației valutare în limita competenței sale, și anume asupra activității furnizorilor de servicii poștale.
78	43. Articolul 62: alineatul (3): în partea introductivă, după cuvîntul „Controalele” se introduc cuvintele „pe teren”, iar textul „se efectuează” se substituie cu textul „pot fi efectuate”; .... 45. Articolul 64: la alineatul (1), textul „se emite” se substituie cu textul „poate fi emis”;	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	La art.I pct.43 din proiect: La amendarea art.62 alin.(3) nu este clară intenția autorului referitor la substituirea sintagmei „se efectuează” cu sintagma „pot fi efectuate”, întrucît astfel de construcții normative creează oportunități de corupție din partea persoanelor responsabile de efectuarea controalelor planificate sau inopinate la unitățile de schimb valutar. În asemenea cazuri (pot fi efectuate controale) există riscul de a fi luate decizii mai mult sau mai puțin subiective, în funcție de situații și de interes (material, protecționism etc.), în vederea efectuării controalelor la unitățile de schimb valutar. Considerăm drept nejustificată propunerea în cauză, motiv pentru care recomandăm de a menține norma în varianta actuală. Această obiecție este valabilă și pentru pct.45 din proiect (referitoare la art.64) .	<u>Se acceptă parțial</u> Necesitatea substituirii la art.62 alin.(3) a sintagmei „se efectuează” cu sintagma „pot fi efectuate” are drept scop stabilirea dreptului și nu a obligațiunii BNM de a efectua controale inopinate în cazurile expres stipulate la acest alineat. Astfel, în anumite cazuri (de exemplu, în cazul înregistrării unor sesizări scrise ale consumătorilor sau în cazul verificării îndeplinirii de către USV a cerințelor de lichidare a încălcărilor depistate), controlul ar putea fi efectuat în cadrul controalelor planificate, fapt care va permite de a reduce numărul de controale efectuate la o USV. Cu referire la obiecția expusă la art.64 alin.(1), se acceptă propunerea de a menține norma în vigoare.

79	<p>43. Articolul 62: articolul se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins: .... (8) Banca Națională a Moldovei este în drept de a stabili particularitățile efectuării controlului asupra activității unităților de schimb valutar legate de utilizarea aparatelor de schimb valutar.”.</p>	<p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție</p>	<p>La art.I pct.43 din proiect: Art.62 alin.(8) stipulează că BNM este în drept de a stabili particularitățile efectuării controlului asupra activității unităților de schimb valutar legate de utilizarea aparatelor de schimb valutar. Această normă este una generală și discreționară, deoarece acordă BNM dreptul de a stabili aleatoriu unele „particularități” în funcție de situație, fără a le prevedea expres printr-un act normativ al băncii sau expres în lege. Astfel, pentru a exclude careva interpretări și discreții excesive din partea persoanelor responsabile, propunem de completat norma cu reglementări care să prevadă că mecanismul și criteriile controlului dat vor fi prevăzute în actele normative ale BNM sau expres în lege.</p>	<p><u>Comentarii</u></p> <p>Prevederi generale privind efectuarea controlului valutar la unitățile de schimb valutar sînt deja prevăzute în Legea privind reglementarea valutară (art.62-66). Prevederile expuse la art.62 alin.(8) sînt în corespundere cu prevederile art.9 alin.(3) lit.q) din Legea privind actele legislative, care stipulează că prin lege organică se reglementează și „<i>stabilirea limitelor de reglementare a activității de întreprinzător pentru Guvern și/sau pentru autoritățile administrației publice</i>”. În acest context, scopul prevederilor art.62 alin.(8) și este de a acorda BNM dreptul de a stabili alte particularități de efectuare a controlului asupra activității unităților de schimb valutar legate de utilizarea aparatelor de schimb valutar. BNM, în temeiul art.11 și 51 din Legea cu privire la BNM, va realiza acest drept prin elaborarea și adoptarea actelor normative respective.</p>
80		<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>La art.I pct.43 din proiect: În redacția art.62 alin.(8) este necesar de efectuat o precizare a tipului de control la care se face referință, întru asigurarea clarității expunerii, precum și evitării posibilelor interpretări eronate.</p>	<p><u>Se acceptă</u></p> <p>La art.62 alin.(8) după cuvintele „<i>efectuării controlului</i>” se adaugă cuvintele „<i>pe teren și din oficiu</i>”.</p>
81	<p>48. Articolul 66: alineatul (1) se completează cu literele e) - j) cu următorul cuprins: „e) neîndeplinirea de către titularul de licență, în termenul stabilit, a cerințelor stabilite în hotărîrea privind suspendarea activității și/sau în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;</p>	<p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție</p>	<p>La art.I pct.48 din proiect: La art.66 alin.(1) conținutul lit.e) (cu care se completează articolul) de fapt se dublează cu norma existentă de la lit.c) a aceluiași articol, motiv pentru care propunem de exclus litera dată.</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Prevederile art.66 alin.(1) lit.c) și e) se referă la două aspecte diferite. Lit.c) se referă la neînlăturarea în termenul stabilit a circumstanțelor care au dus la suspendarea activității titularului de licență (de ex., lichidarea încălcării pînă la anumită dată), iar lit.e) se referă la neîndeplinirea de către titularul de licență în termenul stabilit a cerințelor prevăzute în hotărîrea privind suspendarea activității. Aceste cerințe nu sunt legate de înlăturarea încălcărilor, dar acoperă anumite acțiuni din partea titularului de licență legate de</p>

				suspendarea activității (de ex., cerința de a depune originalul licenței la BNM, afișarea avizului privind suspendarea activității etc.).
82	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	La proiectul de lege: Pentru ajustarea legii menționate la normele europene, avînd în vedere practica țărilor vecine Ucraina și România, considerăm oportună completarea legii date cu un articol unde să fie menționat că persoanele fizice care efectuează operațiuni de schimb valutar să prezinte un act de identitate, datele cărui să fie înregistrate de către unitatea de schimb valutar.	Nu se acceptă Obligativitatea aplicării măsurilor de identificare a persoanelor fizice este stabilită în Legea nr.190 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. În acest sens, întru aplicarea legii în cauză Regulamentul BNM cu privire la unitățile de schimb valutar stabilește că identificarea și verificarea identității persoanei fizice se efectuează în cazurile prevăzute de Legii nr.190.	
83	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	La art.I din proiect. În scopul excluderii posibilităților implicării persoanelor fizice rezidente și nerezidente în săvîrșirea acțiunilor de spălare de bani, propunem următoarea completare la legea respectivă: <i>„La efectuarea schimbului valutar de către persoanele fizice rezidente și nerezidente, prin depunerea, încasarea de numerar sau transferuri bănești efectuate, prin intermediul conturilor bancare deschise la băncile comerciale, să prezinte obligatoriu documente confirmative privind natura și originea mijloacelor bănești pe care le convertește.”.</i>	Nu se acceptă Actualmente, băncile licențiate, în temeiul Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, al actelor normative și recomandărilor elaborate pentru executarea legii în cauză, propriilor programe, deja au obligația de a implementa diverse măsuri aferente prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (inclusiv de a solicita documente), aplicînd în acest sens și principiul de abordare bazată pe risc. În sensul celor expuse, propunerile înaintate vor dubla prevederile actelor și programelor sus-menționate și nu iau în considerare abordarea bazată pe risc.	
84	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	La proiect: Propuneri de ordin general: Analiza proiectului a scos în evidență că acesta nu oferă garanții suficiente privind protecția drepturilor subiecților datelor cu caracter personal – participanți la tranzacțiile financiare /bancare, deși reglementează transferul transfrontalier inclusiv a categoriilor speciale de date cu caracter personal, operațiune care prezintă riscuri sporite	Comentarii Cadru legal aferent protecției datelor cu caracter personal (inclusiv aferent aspectelor menționate în avizul Centrului) este obiectul de reglementare al Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Luînd în considerare faptul că obiectul Legii privind reglementarea valutară este stabilirea principiilor generale de reglementare valutară în Republica	

			<p>pentru drepturile subiecților acestor date. Recomandăm includerea în textul proiectului a prevederilor referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - caracteristica datelor prelucrate, prevăzute de art.5 din Convenția pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal și art.4 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal; - drepturile subiectului de date cu caracter personal, cum ar fi: dreptul la informare, dreptul de acces la date, dreptul de intervenție asupra datelor cu caracter personal, dreptul de opoziție al persoanei vizate, prevăzute de art.12 – 18 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal; - obligațiile părților (băncile ce pun în aplicare instrumentele financiare în vederea realizării cererilor subiecților de date cu caracter personal) de a asigura securitatea și confidențialitatea datelor cu caracter personal în cadrul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, inclusiv în cadrul transferului transfrontalier. 	<p>Moldova, a drepturilor și obligațiilor rezidenților și nerezidenților aferente domeniului valutar, considerăm inoportună dublarea în LRV a normelor referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal. De asemenea, LRV nu reglementează transferul transfrontalier a datelor cu caracter personal, ci stabilește regulile de efectuare a plăților și transferurilor în cadrul operațiunilor valutare. Suplimentar, de menționat că Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, care stabilește reguli referitoare la prestarea serviciilor de plată deja conține prevederi aferente prelucrării și protecției datelor cu caracter personal. Totodată, în vederea reflectării în LRV a obligației unităților de schimb valutar de a respecta prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal, la art.41 se va introduce un alineat nou care va stabili că la prelucrarea datelor cu caracter personal, USV urmează să respecte prevederile legislației care reglementează acest domeniu (a se vedea pct.36 din prezenta Sinteză).</p>
85		Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție	<p>La proiectul de lege. În ceea ce privește expertiza anticorupție, menționăm că proiectul prenotat în redacție definitivată urmează a fi supus în mod obligatoriu expertizei, în condițiile Regulamentului privind expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.977 din 23.08.2006.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>După definitivarea proiectului de lege urmare a obiecțiilor și propunerilor instituțiilor interesate înaintate în procesul consultării publice și avizării, proiectul în cauză va fi transmis pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>
		<p><u>Nu au propuneri și obiecții:</u> Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor Consiliul Concurenței Serviciul Vamal</p>	<p><u>Nu au prezentat avize:</u> IM „Orange Moldova” SA Asociația Băncilor din Moldova Casele de schimb valutar Hotelurile</p>	

		BC „EuroCreditBank” S.A. ÎS „Poșta Moldovei”	
--	--	---	--